

بی آبی زیر باران

حذف چهار صفر و
واقعیت‌های پنهان
دکتر مهدی کیخا
پژوهشگر حوزه پول و بانک

واحد رسمی پول همچنان ریال باقی مانده و برای مقادیر خرد، واحد جدیدی به نام قران تعریف شده است. این اقدام، گرچه در ظاهر اقدامی است که از منظر حسابداری و روانی باعث کوچکتر شدن ارقام ترازنامه و صورت سود و زیان بانکها می‌شود، ولی از منظر اقتصاد پولی و نظریه‌های قیمت‌گذاری، اثر واقعی این اقدام تنها در صورتی پایدار است که تغییرات قیمت‌های نسبی و تورم‌بخشی کنترل شود. این در حالی است که مطالعات زیادی نشان می‌دهند انحراف نرخ تورم از سطح بهینه هر محصول با افزایش پراکندگی ناکارایی قیمت‌ها همراه است و این پراکندگی، تخصیص منابع و تصمیمات اعتباری بانکها را به شکل قابل توجهی تحت تاثیر قرار می‌دهد.

دارایی‌های بانکها و اثرات تورم نامتقارن در بخش دارایی‌ها، وجه نقد، سپرده‌های دیداری و صندوق بانکها به شکل اسمی کاهش می‌یابند؛ اما ارزش واقعی آنها ثابت باقی می‌ماند. در مقابل، دارایی‌های بلندمدت مانند وام‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت، عقود اسلامی و سرمایه‌گذاری‌ها تحت تاثیر تورم نامتقارن و تغییرات قیمت‌های نسبی قرار دارند و بازده واقعی آنها بین دهک‌های مختلف درآمدی متفاوت است. این پراکندگی واقعی باعث پیچیدگی در تخصیص منابع، مدیریت نقدینگی و ارزیابی‌های متفاوت از ریسک دارایی‌ها می‌شود و بانکها برای حفظ تعادل دارایی‌ها و بدهی‌ها نیازمند تحلیل دقیق ALM هستند. دارایی‌های ثابت مشهود و نامشهود نیز تحت تاثیر اسمی قرار دارند و بازتعریف واحد پول در دفاتر باعث تغییر تصویر ظاهری ترازنامه می‌شود. به‌عنوان مثال، وام‌های خرد و قرض‌الحسنه برای دهک‌های کم‌درآمد با کاهش ارزش مواجه می‌شوند، در حالی که تسهیلات بلندمدت صنعتی برای دهک‌های پردرآمد کمتر دچار کاهش ارزش می‌شوند. این پراکندگی واقعی بازده دارایی‌ها، مدیریت نقدینگی، تخصیص منابع و پیش‌بینی جریان‌های نقدی بانکها را پیچیده می‌کند و استفاده از مدل‌های دقیق ALM و تحلیل ریسک بر اساس دهک‌های درآمدی ضروری است.

ریسک‌ها و مدیریت نقدینگی سپرده‌های مشتریان، بدهی به بانک مرکزی و بدهی بین‌بانکی با کاهش عددی مواجه می‌شوند، اما ارزش واقعی بدهی‌ها برای دهک‌های مختلف درآمدی به‌صورت متفاوت تغییر می‌کند. دهک‌های کم‌درآمد ممکن است به‌دلیل کاهش قدرت خرید سریع‌تر سپرده‌های خود را برداشت کنند یا تغییر نوع سپرده داشته باشند یعنی سپرده‌ها با تغییر در سررسید مواجه می‌شوند؛ به‌طوری که به سمت بدهی‌های با سررسید کوتاه‌مدت‌تر انتقال پیدا می‌کند و پایداری منابع را دچار اختلال کند، در حالی که دهک‌های بالاتر نسبت به تغییرات جزئی مقاومت هستند. پراکندگی واقعی بدهی‌های بلندمدت و ذخایر تعهدی باعث پیچیدگی مدیریت نقدینگی و جریان‌های مالی بانکها می‌شود؛ به‌طوری که بدهی به بانک مرکزی، خطوط اعتباری و عملیات ریپو نیز با نوسان نرخ بهره واقعی و تورم بخشی مواجه هستند. بنابراین، مدیریت جریان نقدی و ریسک نقدینگی بانکها در این محیط نیازمند هماهنگی دقیق با سیاست‌های پولی و تحلیلی پراکندگی قیمت‌های نسبی است. حقوق صاحبان سهام و سود بانکها

حقوق صاحبان سهام و سود بانکها به‌دلیل حذف صفر به شکل اسمی کاهش می‌یابند، اما تورم واقعی مالی بانک تغییر نمی‌کند. درآمدهای عملیاتی شامل سود و کارمزد تسهیلات، درآمد سرمایه‌گذاری‌ها و درآمد کارمزدی و ارزی تحت تاثیر تورم نامتقارن و پراکندگی بازده بین دهک‌های مختلف درآمدی تغییر می‌کند و سود عملیاتی واقعی دستخوش نوسان می‌شود و جریان ذخایر را کند می‌سازد و این مهم از طریق سود(زیان) انباشته، نسبت‌های اهرمی بانک را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. همچنین هزینه‌های عملیاتی نیز با تغییرات تورم بخشی و نوسان قیمت‌های نسبی تحت تاثیر قرار می‌گیرند و این امر اهمیت مدیریت دقیق سود و جریان نقدی واقعی را بیش از پیش برجسته می‌کند.

شاخص‌های CAMELS و سلامت بانکها تلفیق حذف صفر و تورم نامتقارن با شاخص‌های CAMELS نشان می‌دهد در بخش (Capital)، سرمایه اندوخته‌ها از نظر اسمی کوچکتر می‌شوند، اما کلیات واقعی سرمایه بدون اصل تورم بخشی تغییر نمی‌کند؛ در بخش (A) Asset Quality، پراکندگی بازده دارایی‌ها و افزایش NPL در دهک‌های کم‌درآمد کیفیت دارایی‌ها را کاهش می‌دهد؛ در بخش (M) Management، پیچیدگی جریان نقدی و تخصیص دارایی‌ها بین دهک‌ها مدیریت دقیق را ضروری می‌کند؛ در بخش (E) Earnings، سود اسمی کاهش می‌یابد ولی پراکندگی واقعی بازده و هزینه‌ها برای دهک‌های مختلف اثرگذار است؛ در بخش (L) Liquidity و بخش (S) Sensitivity نیز تغییرات نامتقارن نرخ بهره و قیمت‌ها باعث افزایش حساسیت نسبت به ریسک‌های بازار و نقدینگی می‌شود. جمع‌بندی و پیامد سیاستی

حذف چهار صفر از پول ملی اگرچه اثر روانی و گزاراگرایی قابل توجهی دارد و تصویر ظاهری ترازنامه و سود و زیان را بهبود می‌بخشد، اما اثرات واقعی آن زمانی آشکار می‌شود که تورم نامتقارن و پراکندگی قیمت‌های نسبی در نظر گرفته شوند. نابرابری اثرات تورم بر دهک‌های مختلف درآمدی باعث پراکندگی بازده دارایی‌ها، بدهی‌ها و سود واقعی بانکها می‌شود. برای آنکه این اقدام به ثبات مالی واقعی و عدالت اقتصادی بین دهک‌ها منجر شود، لازم است همزمان با آن سیاست‌های کنترل تورم بخشی، تثبیت قیمت‌های نسبی و مدیریت هوشمند دارایی و بدهی اجرا شود. در غیر این صورت، حذف صفر صرفاً تصویر ظاهری بهبودیافته ارائه می‌دهد، بدون اینکه بهبودی واقعی یا ثبات مالی بانکها کیفیت بازار و نقدینگی شود.

هوش مصنوعی حساب دارد؟

اخیرا صحبت‌های زیادی در مورد
حساب‌های بازار مالی وجود دارد که ناگزیر به
سقوط منجر می‌شوند. سرمایه‌گذارانی...

صفحه ۲

تهدید مالکیت خانه‌های میراثی

بسیاری از مالکان بناهای ثبت شده ملی
از محدودیت‌ها و مشکلات برای تغییر
کاربری...

صفحه ۴

تهدید گازی در زمستان

صنایع هنوز تبعات ناشی
از قطع برق در تابستان را
پشت سر نگذاشته‌اند که...

صفحه ۶

پایداری در مرز حساس

پنج پنجره نفتی بلاک چین

توقع مردم صعود به دور دوم جام جهانی است

صفحه ۷

بی آبی زیر باران

کریم حسن پور - با وجود بهبود نسبی بارش‌ها در هفته‌های اخیر، وضعیت منابع آب تهران همچنان با نشانه‌های آشکار تنش همراه است؛ نشانه‌هایی که در کاهش محسوس فشار آب در ساعات شبانه خود را نشان می‌دهد.

به گفته این کارشناس حوزه آب، در شرایطی که جمعیت حدود ۱۶ میلیون استان تهران به منابع آبی محدود وابسته است، تداوم کاهش ۵۰ درصدی بارش‌ها می‌تواند پیامدهای جدی اجتماعی و اقتصادی به دنبال داشته باشد. او تاکید کرد: البته باید تا پایان سال آبی صبر کرد و وضعیت ذخایر سدها و برف کوهستان‌ها را برای شروع سال آبی جدید ارزیابی کرد، اما نشانه‌ها چندان امیدوار کننده نیست. محمدولی سامانی در پایان با اشاره به ریشه‌های سیاسی بحران آب گفت: مشکل اصلی در مدیریت آب کشور این است که سیاست‌گذاران تصور می‌کنند مجاز هستند تمام آب باریده‌شده را مصرف کنند، در حالی که بر اساس اصول علمی، دست‌کم ۴۰ درصد آب تجدیدپذیر باید رها شود تا چرخه‌های طبیعی حفظ شوند. او افزود: در ایران، به‌ویژه در کلان‌شهرهای کم‌آب، نه تنها ۱۰۰ درصد آب باران مصرف می‌شود، بلکه فشار مضاعفی نیز بر منابع آب زیرزمینی وارد می‌شود؛ رویکردی که در بلندمدت پایداری منابع آب کشور را با تهدید جدی مواجه می‌کند.

بارش نرمال در کشور و بحران محلی آب محمد حبوبن، کارشناس حکمرانی و مدیریت منابع آب در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» با اشاره به داده‌های دوره بلندمدت آبی کشور گفت: بر اساس آمار ۵۷ ساله از ابتدای مهرماه تا ۱۸ بهمن، میانگین بارش کشور در سال جاری دقیقاً روی عدد نرمال و حدود ۱۲۱ میلی‌متر قرار دارد؛ عددی که در نگاه نخست می‌تواند این تصور را ایجاد کند که وضعیت بارندگی کشور بحران آب در بسیاری از استان‌های پرجمعیت کشور نیست و نمی‌توان مدیریت منابع آب را صرفاً بر اساس یک عدد ملی انجام داد.

او افزود: بر اساس گزارش هفتگی منتشر شده از سوی وزارت نیرو، استان تهران در مقایسه با میانگین مدت مشابه در دوره ۵۷ ساله، با کاهش حدود ۵۰ درصدی بارش مواجه بوده است. همچنین استان البرز با ۴۳ درصد کاهش، استان مرکزی با ۴۵ درصد، قم با ۴۱ درصد، قزوین با ۳۹ درصد و همدان با ۲۹ درصد کاهش بارش نسبت به متوسط بلندمدت روبرو هستند. حبوبن بیان کرد: در این میان، شرایط بارش در تبریز نزدیک به نرمال گزارش شده، اما تمرکز اصلی بحران در نوار مرکزی و جنوبی البرز است؛ جایی که هم تراکم جمعیتی بالاست و هم وابستگی شدیدی به منابع آب سطحی و زیرزمینی وجود دارد.

این کارشناس حوزه آب با تاکید بر ماهیت محلی مدیریت منابع آب گفت: مدیریت آب یک پدیده کاملاً محلی است و نمی‌توان با استناد به میانگین بارش کل کشور درباره وضعیت همه استان‌ها قضاوت کرد. تا اینجا سال آبی، وضعیت بارش در تهران نرمال نبوده و حتی در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته نیز، تصویری است که امروز در کلان‌شهرهایی مانند رسیده است؛ موضوعی که فشار مضاعفی بر سدها و منابع زیرزمینی پایتخت وارد کرده است. حبوبن افزود: نکته قابل توجه آن است که میانگین بارش کشور در همین بازه زمانی در سال گذشته حدود ۶۰ میلی‌متر بوده و از این منظر می‌توان گفت بارش کل کشور در سنال جاری تقریباً دو برابر آب‌های زیرزمینی، تصویری است که امروز در کلان‌شهرهایی مانند وضعیت منابع آب در همه نقاط کشور نیست. او تصریح کرد: علت اصلی این رشد آماری، افزایش قابل توجه بارش‌ها در جنوب شرقی کشور بوده که نقش تعیین‌کننده‌ای در بالا رفتن میانگین کشوری ایفا کرده است.

به گفته این کارشناس حکمرانی آب، استان هرمزگان بهترین وضعیت بارشی را در سال جاری تجربه کرده و میزان بارش آن نسبت به میانگین ۵۷ سال گذشته، افزایشی در حدود ۱۰۹ درصد داشته است. حبوبن بیان کرد: این در حالی است که بسیاری از شهرهای بزرگ و پرجمعیت کشور به‌صورت نقطه‌ای با شرایط متفاوتی روبرو هستند؛ بارش کم، سدهای نیمه‌خالی یا خالی و کاهش محسوس حجم آب‌های زیرزمینی، تصویری است که امروز در کلان‌شهرهایی مانند تهران مشاهده می‌شود. او در پایان تاکید کرد: انکا به شاخص‌های ملی و میانگین‌های کلی، می‌تواند سیاست‌گذار را از دیدن بحران‌های محلی بازدارد. زمانی که شهرهایی با جمعیت بالا و مصرف زیاد آب، با کاهش شدید بارش و افت ذخایر آبی مواجه هستند، نرمال بودن بارش در مقیاس کشوری نه‌تنها راهگشا نیست، بلکه می‌تواند موجب ساده‌انگاری در مواجهه با یکی از جدی‌ترین چالش‌های زیست‌محیطی و اقتصادی کشور شود.

برای تغذیه منابع آبی از دست رفته است. او افزود: در نتیجه این شرایط، آبخوان‌های کشور به‌درستی تغذیه نشده‌اند و ذخایر سدها نیز به حداقل مقدار خود رسیده‌اند. آمارهای رسمی نشان می‌دهد پاییز امسال خشک‌ترین پاییز ثبت‌شده در ۵۷ سال گذشته بوده است؛ موضوعی که نمی‌توان آن را یک نوسان اقلیمی کوتاه‌مدت تلقی کرد. محمدولی سامانی بیان کرد: اگرچه بارش‌های زمستان امسال در مجموع نرمال و در برخی مناطق حتی بالاتر از میانگین بوده، اما این بارش‌ها نتوانسته‌اند ضعف شدید پاییز را جبران کنند، به‌ویژه آنکه توزیع مکانی بارش‌ها نیز به‌شدت نامتوازن بوده است. رئیس دفتر زیربنایی مرکز پژوهش‌های مجلس با اشاره به الگوی مکانی بارش‌ها گفت: در غرب کشور، به‌ویژه استان‌هایی مانند کردستان و دامنه‌های غربی زاگرس، شرایط بارندگی بهتر از نرمال بوده و در جنوب کشور از جمله هرمزگان و سیستان و بلوچستان نیز وضعیت بارش‌ها قابل قبول ارزیابی می‌شود. او افزود: با این حال، در استان‌هایی مانند خوزستان و کرمانشاه میزان بارش کمتر از حد نرمال ثبت شده و این ناهمگونی مکانی، مدیریت منابع آب را با چالش‌های مضاعفی مواجه کرده است.

محمدولی سامانی بیان کرد: یکی از نقاط بحرانی کشور در این سال آبی، نوار البرز است؛ استان‌هایی مانند تهران، البرز، قم، قزوین، همدان و حتی اراک شرایط مناسبی از نظر بارندگی ندارند و میزان بارش آنها نسبت به متوسط درازمدت کاهش محسوس داشته است. به گفته او، در تهران میزان بارش‌ها حدود ۵۰ درصد کمتر از متوسط ۵۷ ساله ثبت شده و این کاهش، زنگ خطر جدی برای تأمین آب شرب جمعیت‌میلونی این کلان‌شهر به شمار می‌رود. او افزود: در جنوب البرز نیز از جمله در قم و اراک، بارش‌ها چندان مساعد نبوده و توزیع مکانی بارش‌ها به‌هیچ‌وجه یکنواخت نبوده است. اگر این استان‌ها در ادامه سال آبی شاهد بهبود متعادل در بارندگی نباشند، مشکلات آبی در ماه‌های پیش‌رو به‌مراتب تشدید خواهد شد.

محمدولی سامانی تصریح کرد: در خشکسالی‌های متوالی اخیر، شاهد فرسوده شدن آبخوان‌ها و کاهش شدید ذخایر سدها بوده‌ایم؛ به‌گونه‌ای که مخازن پنج سد اصلی تأمین‌کننده آب تهران به حداقل‌های نگران‌کننده رسیده‌اند. این استاد دانشگاه ادامه داد: بارش‌های زمستانی اخیر نتوانسته‌اند این پنج سد تهران را به‌طور موثر پر کنند و تنها در صورتی می‌توان به بهبود وضعیت امبدوار بود که در ماه‌های آینده بارش قابل توجه برف و باران رخ دهد. در برخی مناطق غربی و جنوبی کشور، وضعیت سدها مطلوب‌تر است و استان‌هایی مانند اصفهان شرایط بهتری دارند، اما در استان‌های مهمی همچون چهارمحال و بختیاری که سرچشمه رود کارون محسوب می‌شود، شرایط آبی چندان رضایت‌بخش نیست و لرستان نیز با وضعیت نامناسبی روبرو است.

محمدولی سامانی بیان کرد: اگرچه پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد تا پایان سال آبی، مجموع بارندگی کشور در محدوده نرمال قرار گیرد، اما مساله اصلی این است که آبخوان‌ها و سدها در حال حاضر خالی هستند و این بارش‌های نرمال نمی‌تواند به‌سرعت این کمبود را جبران کند. برای سال آبی آینده باید از همین حالا سناریوهای سخت‌گیرانه‌تری را در نظر گرفت، چرا که احتمال کاهش فشار آب، افت شدید ذخایر سدها و تداوم روند گرم‌تر شدن هوا وجود دارد.

این شرایط در حالی رقم خورده که بر اساس داده‌های منتشر شده از سوی وزارت نیرو، میزان بارش تهران از ابتدای مهر تا ۱۸ بهمن‌ماه، نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۱۴ درصد و در مقایسه با میانگین درازمدت ۵۷ ساله حدود ۵۰ درصد کاهش داشته است. همین موضوع پرسش‌هایی درباره وضعیت منابع و نحوه مدیریت آن ایجاد کرده است. از یک‌سو، مسوولان و کارشناسان نسبت به قضاوت زودهنگام درباره خشکسالی هشدار می‌دهند و از سوی دیگر، رفتار شبکه توزیع آب حاکی از اتخاذ تدابیر احتیاطی زودهنگام است؛ تدابیری که نشانه‌های از ورود تهران به فاز تنش آبی در واپسین هفته‌های بهمن‌ماه محسوب می‌شود.

با وجود بهبود نسبی شرایط بارندگی در روزهای اخیر، آنچه در شبکه توزیع آب تهران تجربه می‌شود، همچنان نشانه‌هایی از تنش آبی را بروز می‌دهد. در برخی مناطق پایتخت، به‌ویژه در ساعات شبانه، فشار آب به‌قدری کاهش می‌یابد که برای خانواده‌ها عملاً معادل با قطع آب محسوب می‌شود. نکته قابل تأمل این است که چنین شرایطی در اواخر بهمن‌ماه رخ می‌دهد؛ زمانی که از منظر تقویم اقلیمی، هنوز بخش مهمی از دوره‌های برپارش سال آبی باقی مانده است. هم‌زمان، برخی اظهارنظرهای رسمی بر این نکته تاکید دارند که برای قضاوت درباره خشکسالی یا ترسالی زود است و هر سناریویی در ماه‌های پیش‌رو ممکن خواهد بود.

کاهش شبانه فشار آب معمولاً به‌عنوان ابزاری پیشگیرانه برای مدیریت مصرف و حفظ پایداری شبکه به کار گرفته می‌شود؛ تصمیمی که نشان می‌دهد استنادی کمیبود، دست‌کم به‌صورت بالقوه، در محاسبات اجرایی لحاظ شده است. به بیان دیگر، حتی اگر از منظر آماری هنوز نتوان درباره وضعیت نهایی سال آبی حکم صادر کرد، از منظر عملی، نشانه‌هایی از احتیاط شدید و مدیریت تنش در حال اجراست. وقتی به مردم گفته می‌شود هنوز برای داوری درباره کم‌آبی زود است، اما هم‌زمان فشار آب در ساعات مشخص کاهش می‌یابد، پیام، چیزی جز هشدار کمیبود نیست. این دوگانگی، بیش از آنکه رسانه‌ای باشد، ریشه در نحوه بیان و زمان‌بندی اظهارات مسوولان دارد. در چنین شرایطی، انتظار می‌رود سیاست‌گذاران حوزه آب، به‌جای کلی‌گویی درباره احتمال ترسالی یا خشکسالی، توضیح دهند که کاهش فشار آب بر چه مبنایی اعمال می‌شود و تا چه حد به پیش‌بینی‌های کوتاه‌مدت یا نگرانی‌های بلندمدت مربوط است. مفاصل‌فاسازی در این سطح، می‌تواند فاصله میان تجربه شهروندان و روایت رسمی را کاهش دهد و از شکل‌گیری برداشت‌های متناقض درباره وضعیت واقعی منابع آب جلوگیری کند.

زنگ خطر برای تهران و البرز

جمال محمدولی سامانی، استاد مدیریت و مهندسی آب دانشگاه تربیت‌مدرس، در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» با اشاره به تداوم شرایط خشکسالی در کشور گفت: ایران در حال حاضر ششمین سال متوالی خشکسالی را پشت سر می‌گذارد و این تداوم، اثرات عمیق و فرساینده‌ای بر منابع آب سطحی و زیرزمینی کشور گذاشته است. به گفته او، از منظر توزیع زمانی بارش‌ها، پاییز امسال به‌طور کامل خشک سبزی شد و اگرچه هنوز تا پایان سال آبی که انتهای شهریور ماه است فرصت باقی مانده، اما بخش مهمی از زمان موثر

▼پشت‌صحنه فروش جدید وارداتی‌ها

مدیر طرح واردات خودرو و وزارت صمت،روز گذشته اعلام کرد که متقاضیان خودروهای وارداتی تا روز چهارشنبه (۳۰ مهر ۱۴۰۴) برای وکالتی‌کردن حساب خود به مبلغ ۵۰۰میلیون تومان فرصت دارند.

ثبت‌نام جدید واردات خودرو آن هم در شرایطی که تعهدات قبلی هنوز بلاکلیف است، سوالات بی‌شماری در راستای اهداف سیاستگذار خودرو در این زمینه مطرح می‌کند.به‌طوری‌که با گذشت نزدیک به هفت ماه از سال جاری و بلاکلیفی و سردرگمی واردات، وزارت صمت با چه هدف و ایده‌ای ثبت‌نام جدیدی برای واردات خودرو آغاز کرده است؟ آنچه مشخص است فروش وارداتی‌ها موضوعی چندوجهی است که هم ابعادی کلان دارد و هم مربوط به تنظیم‌گری بازار می‌شود.

بازار خودروی ایران در یک برهه‌ریختگی کهنسابقه به سر می‌برد.این در حالی‌است که بخشی از این آشفتنگی به واردات مربوط می‌شود. هنوز تعرفه واردات به دلیل کشمکش میان دولت و مجلس مشخص نیست و با رای مقاماتی که هیات تطبیق مقررات مجلس در شهریورماه صادر کرد، وارد مرحله حساسی شده است. با وجود اعلام فهرست خودروهای وارداتی، هنوز ثبت‌سفارشی در سال جاری انجام نشده و به‌رغم پافشاری سازمان گمرک بر رشد ۱۶ درصدی ورود خودروهای خارجی در ۶ ماهه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل، ارقام اعلامی مربوط به خودروهایی است که سال گذشته ثبت‌سفارش شده‌اند.

از سوی دیگر، در حالی مهدی ضعیفی، مدیر طرح واردات خودروی وزارت صمت از فرصت نهایی وکالتی کردن حساب خودروهای وارداتی خبر داده که هنوز جزئیات خودروهای وارداتی مانند مدل، قیمت یا کلاس آنها مشخص نیست. در واقع در حالی هنوز فهرست خودروهای وارداتی این دوره مشخص نیست که متقاضی بدون اطلاع از شرایط جدید، باید مبلغی سنگین را نیز بلوکه کند. بنابراین در شرایطی این نوع فروش به ظاهر رسمی زیر چتر مجوزهای وزارت صمت انجام می‌شود که در عمل به معنای سلب حق انتخاب از مشتری است. خبردار نه می‌داند چه می‌خرد و نه می‌تواند در برابر تغییر قیمت یا تاخیر در تحویل اعتراض کند. با این اوصاف، این پرسش اساسی برای افکار عمومی ایجاد شده که دلیل پافشاری وزارت صمت بر این شیوه فروش چیست؟

تحلیلگران بر این باورند که هدف وزارت صمت می‌تواند انتقال سرمایه‌ها از بازارهای ارز و طلا به سمت بازار خودرو باشد.سیاستگذار در این روش پوشش ریسک نوسانات ارزی را دنبال می‌کند. در واقع جمع‌آوری سرمایه‌ها به دولت کمک می‌کند تا بخشی از ریسک‌های ناشی از نوسانات نرخ ارز را تا زمان تحویل نهایی خودرو مدیریت کند، اگرچه این موضوع به‌طور کامل شفافسازی نشده است.

همچنین صاحب‌نظران، کنترل تورم انتظاری را دلیل دیگری برای در پیش گرفتن این رویه از سوی وزارت صمت عنوان می‌کنند.بلوکه شدن موقت این حجم از پول در بانک‌ها، برای یک دوره مشخص، می‌تواند تا حدودی از سرعت جریان نقدی جامعه بکاهد و به صورت کوتاه‌مدت، انتظارات تورمی را در بخش‌های دیگر اقتصاد تعدیل کند. بنابراین به نظر می‌رسد اصرار وزارت صمت بیشتر معطوف به اهداف تنظیم‌گری بازار و تسهیل فرآیند تامین مالی در شرایط کمبود منابع ارزی و پیچیدگی‌های دوره تحریم باشد، حتی اگر این کار به قیمت سلب حق انتخاب و افزایش ریسک برای مصرف‌کننده تمام شود.

.....

▼ فرار مالیاتی فرامرزی

فرار مالیاتی فرامرزی یکی از چالش‌های پیچیده و جهانی نظام‌های مالیاتی در قرن حاضر است. در این پدیده، مودیان با بهره‌گیری از خلأهای قانونی و امکانات مالی بین‌المللی، درآمد یا دارایی خود را از دید نظام مالیاتی کشور متبوع پنهان می‌کنند. رشد به‌اصطلاح «بهشت‌های مالیاتی» و ضعف همکاری میان کشورها، این روند را تسهیل کرده است. مقاله حاضر با تمرکز بر مبانی حقوقی، اقتصادی و اجرایی مباحثه با فرار مالیاتی فرامرزی، نقش همکاری بین‌المللی، فناوری‌های نوین و اصلاح ساختارهای داخلی را مورد بررسی قرار می‌دهد و در پایان، راهکارهایی برای تقویت شفافیت مالی و عدالت اقتصادی ارائه می‌یابد.

مالیات به عنوان یکی از ارکان اصلی تامین بودجه عمومی، نقشی حیاتی در تحقق عدالت اجتماعی و پایداری اقتصادی دارد. با این حال، در عصر جهانی‌شدن و گسترش تبادلات مالی، دولتها با پدیده‌ای مواجه شده‌اند که مرز نمی‌شناسد: فرار مالیاتی فرامرزی. در این پدیده، مودیان از شبکه‌های پیچیده شرکت‌های صوری، حساب‌های خارجی و خلأهای قانونی میان کشورهای استفاده می‌کنند تا از پرداخت مالیات طفره روند. نتیجه این کاهش منابع مالی دولتها، تضعیف عدالت مالیاتی و بی‌اعتمادی عمومی است. در کنار این موضوع، مناطق در جهان وجود دارند که با عنوان «بهشت‌های مالیاتی» شناخته می‌شوند؛ مکان‌هایی که با نرخ مالیات صفر و محرمانگی بانکی، زمینه را برای پنهان‌سازی دارایی‌ها فراهم می‌کنند. در چنین شرایطی، همکاری بین‌المللی میان کشورها و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین در تبادل اطلاعات مالی، به ضروری اجتناب‌ناپذیر تبدیل شده است. مفهوم و ابعاد فرار مالیاتی فرامرزی (Cross-border Tax Evasion) رفتاری عمدی است که در آن مودی با جابه‌جایی سرمایه، درآمد یا دارایی خود به کشور دیگر، از شمول قوانین مالیاتی کشور مبدأ خارج می‌شود. این رفتار مکتب است.

هوش مصنوعی حساب دارد؟

مریم لطفی اخیرا مصحبت‌های زیادی در مورد حساب‌های بازار مالی وجود دارد که ناگزیر به سقوط منجر می‌شوند. سرمایه‌گذارانی که در قرن حاضر دو سقوط را تجربه کرده‌اند

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

اخیرا صحبت‌های زیادی در مورد حساب‌های بازار مالی وجود دارد که ناگزیر به سقوط منجر می‌شوند. سرمایه‌گذارانی که در قرن حاضر دو سقوط را تجربه کرده‌اند در-ترکیدن حساب دات‌کام در آغاز آن و چند سال بعد ترکیدن حباب مسکن- به درستی از روند صعودی بازار سهام نگران هستند. افزایش ۸۵درصدی شاخص S&P ۵۰۰ در سه سال اخیر بر چند سهام متمرکز بوده است که در صدر آنها افزایش خیره‌کننده ۱۶۰۰درصدی انویدیا قرار دارد که تقریبا همزمان با انتشار اولیه چت‌جی‌بی‌تی از اوپن‌آی‌ای است.

هوش مصنوعی بسیار فراگیر شده است و شرکت‌های هوش مصنوعی توانسته‌اند در بازار سهام به رشد خوبی برسند. برخی اما این ترس را دارند که تاریخ تکرار شود و حباب آن بترکد. رندال فروسیت، کارشناس امور مالی در مجله بارونز نوشت: اخیرا صحبت‌های زیادی در مورد حساب‌های بازار مالی که ناگزیر به سقوط منجر می‌شوند، وجود دارد، که احتمالا قوی‌ترین وظیفه جلوگیری از وقوع چنین اتفاقی است. یک محقق سقوط سال ۱۹۲۹، در قالب کتابی جدید با همین موضوع، نوشته‌ی اندرو راس سورکین، روزنامه‌نگار نیویورک‌تایمز که هفته‌ی گذشته سوزه گزارش‌ی در برنامه‌ی ۶۰ دقیقه‌ی شبکه سی‌بی‌اس نیز بود، دوباره بر صفحه نمایش تلویزیون ظاهر شد.

او به طور خاص می‌گوید که تلاش فعلی برای ارائه سهام خصوصی و اعتبار به سرمایه‌گذاران حقیقی، یادآور بازارهایی تهاجمی ابزارهای مالی جدید و بدیع به عموم در دهه پررونق ۲۰ است که سپس در اثر سقوط اقتصادی از بین رفتند. سرمایه‌گذاران که در قرن حاضر دو سقوط را تجربه کرده‌اند - ترکیدن حباب دات کام در آغاز آن، و چند سال بعد بحران مالی پس از ترکیدن حباب مسکن - به درستی از روند صعودی بازار سهام نگران هستند. هیچ خواننده‌ای از این حوزه بی‌اطلاع نیست که افزایش ۸۵ درصدی شاخص S&P ۵۰۰ از زمان آغاز آن در سه سال پیش، در چند سهام متمرکز بوده است که در صدر آنها افزایش خیره‌کننده ۱۶۰۰ درصدی انویدیا قرار دارد که تقریبا همزمان با انتشار اولیه چت‌جی‌بی‌تی از اوپن‌آی‌ای است. همه اینها یادآور دوران حماقت دات کام در اوایل قرن بیستم است. تفاوت چیست؟

کشف ۱۰۰۴ دستگاه استخراج رمزارز در اهواز

در اهواز ۱۰۰۴ دستگاه استخراج رمزارز کشف شد

بر اساس گزارش‌های منتشرشده، «ژانس خدمات مالی ژاپن» (FSA) در حال بررسی طرحی است که به بانک‌های تجاری این کشور اجازه می‌دهد در صورت رعایت الزامات مدیریت ریسک، در دارایی‌های دیجیتال از جمله بیت‌کوین و اتریوم سرمایه‌گذاری کنند. این تصمیم، اگر تصویب شود، می‌تواند به نقطه عطفی در سیاستگذاری مالی ژاپن بدل شود و جایگاه این کشور را به‌عنوان یکی از پیشگامان پذیرش دارایی‌های دیجیتال تثبیت کند. در نقطه مقابل، سیاستگذار ایرانی نه‌تنها هنوز چارچوب شفاف‌ی برای مشارکت نظام بانکی در بازار رمزارزها ارائه نکرده، بلکه در سال‌های اخیر با رویکردی محتاطانه و بعضا محدودکننده، دامنه فعالیت‌های مبتنی بر فناوری بلاکچین را نیز تنگ‌تر کرده است. از ممنوعیت‌های پی‌درپی بر مبادلات رمزارزی تا سخت‌گیری در صدور مجوز برای پروژه‌های مبتنی بر بلاکچین، همه نشانه‌هایی از نگاهی کنترلی است که به جای هدایت و بهره‌گیری از فرصت‌های این فناوری، بر مهار و محدودسازی آن متمرکز شده است. نتیجه آنکه در حالی که کشورهای مانند ژاپن به‌دنبال ادغام هوشمندانه دارایی‌های دیجیتال در نظام مالی خود هستند، ایران عملا در حاشیه این تحول جهانی قرار گرفته و ریسک عقب‌ماندگی از آینده اقتصاد دیجیتال را به جان خریده است.

تغییر در رویکرد نظارتی ژاپن

مقامی آگاه در FSA اعلام کرده است این نهاد در حال بررسی امکان سرمایه‌گذاری مستقیم بانک‌ها در رمزارزها به‌عنوان بخشی از سبد سرمایه‌گذاری خود است؛ به شرط آنکه ساختارهای مدیریت ریسک مناسب برای پوشش نوسانات بازار و ریسک‌های امنیتی تدوین شده باشد. به گفته این مقام، علاوه بر سرمایه‌گذاری مستقیم، احتمال صدور مجوز برای گروه‌های بانکی جهت راه‌اندازی صرافی‌های رمزارزی نیز در دستور کار قرار گرفته است. این تحول در شرایطی رخ می‌دهد که ژاپن از سال ۲۰۱۸ به‌دنبال رسوایی‌های صرافی‌هایی مانند Coincheck، محدودیت‌های سخت‌گیرانه‌ای برای فعالیت موسسات مالی در بازار رمزارزها وضع کرده بود. اما اکنون، پس از سال‌ها بازنگری، سیاستگذاران به‌ویژه در FSA، نگاه مثبت‌تری به اقتصاد دیجیتال پیدا کرده‌اند.

زمینه سیاسی و اثر سیاست‌های بین‌المللی

کارشناسان معتقدند تغییر رویکرد ژاپن تا حدی متأثر از فضای جهانی و تحولات سیاسی اخیر است. رسانه‌های بین‌المللی گزارش داده‌اند که حمایت آشکار «دونالد ترامپ»، رئیس‌جمهور ایالات متحده، از دارایی‌های رمزارزی و وعده‌های او برای گسترش پذیرش قانونی این دارایی‌ها، موجب تغییر نگرش در سایر اقتصادهای پیشرفته از جمله ژاپن شده است.

بر اساس گزارش روزنامه بیوموری، مقام‌های ژاپنی اکنون با نگاهی فرصت‌محورتر به بازار رمزارزها می‌نگرند. این تغییر دیدگاه می‌تواند راه را برای اصلاح قوانین مالیاتی، تسهیل سرمایه‌گذاری صندوق‌های داخلی در دارایی‌های دیجیتال و ایجاد سازوکارهای حفاظتی برای مصرف‌کنندگان هموار کند.

کاهش مالیات و افزایش جذابیت سرمایه‌گذاری

یکی از موضوعاتی که هم‌اکنون در دستور کار FSA قرار دارد، بازنگری در مالیات بر سود رمزارزها برای سرمایه‌گذاران خرد است. در حال حاضر، درآمد حاصل از معاملات

با اذعان به بار سنگینی که این عبارت به همراه دارد می‌نویسم - این است که سقوط‌های قبلی پیش از سیاست‌های سختگیرانه فدرال‌رزرو رخ داده بودند.

اما بانک مرکزی بیش از یک سال پیش شروع به کاهش هدف نرخ بهره کوتاه‌مدت خود کرد و در مجموع ۱.۲۵ واحد درصد کاهش داد. در مقابل، در سال‌های ۱۹۲۸ و ۱۹۲۹، فدرال‌رزرو نرخ‌ها را افزایش می‌داد، عمدتا برای مهار سفته‌بازی‌های گسترده. پیش از ورشکستگی دات کام، بانک مرکزی نرخ هدف وجوه فدرال خود را تقریبا دو واحد درصد افزایش داد. و قبل از بحران مالی، فدرال‌رزرو نرخ هدف وجوه را ۴.۲۵ واحد درصد افزایش داد، البته با سرعتی «محاسبه‌شده». بحث اکنون این است که چقدر و با چه سرعتی باید بیشتر کاهش یابد.

گذشته از همه اینها، طبق آخرین داده‌های فدرال‌رزرو شیکاگو، شرایط مالی هنوز به طرز فوق‌العاده‌ای سست است، به طوری که سهام نزدیک به بالاترین رکورد خود و اسپرد اعتباری (افزایش اضافی بازده اوراق قرضه شرکتی، درجه بالا و با بازده بالا، نسبت به بدهی دولت) در پایین‌ترین حد تاریخی خود قرار دارند. با این وجود، استفن میران، که اخیرا توسط ترامپ برای بانک مرکزی نامزد شده است، فکر می‌کند که هدف نرخ بهره باید در محدوده میانی ۲ درصد باشد، تقریبا دو درصد کمتر از محدوده هدف فعلی ۴ تا ۴.۲۵ درصد.

فعلا گزارش‌های برنامه ۶۰ دقیقه در مورد بحران‌های مالی را نادیده بگیرید. مردیت ویتنی در سال ۲۰۱۰ در برنامه‌ای معروف، نکول اوراق قرضه‌ی شهرداری را در مجموع «صدها میلیارد دلار» پیش‌بینی کرد، که هرگز اتفاق نیفتاد. بارونز گفت «بخرید، بخرید، بخرید!» زمانی که این ترس‌های بی‌اساس از نکول‌های بدتر از دهه‌ی ۱۹۳۰، بازده اوراق قرضه را به شدت افزایش داد.

نه اینکه ریسکی وجود نداشته باشد. تجارت به اصطلاح کاهش ارزش، طلا را به بالاترین رکورد خود رسانده است، زیرا نگرانی‌هایی در مورد ارزش دارایی‌های کاغذی مانند سهام و اوراق قرضه وجود دارد، درحالی‌که ایالات متحده در غیاب جنگ و رکود اقتصادی، کسری بودجه‌ای بالغ بر ۵ درصد از تولید ناخالص داخلی دارد. فشارهای مالی ممکن است سیاست پولی را برای جبران کسری بودجه تحت فشار قرار دهند، چه از طریق پایین نگه داشتن نرخ‌های کوتاه‌مدت و چه از طریق کنترل احتمالی منحنی بازده بر نرخ‌های بلندمدت‌تر در آینده. از قضا، پول آسان ممکن است سهام را تقویت کند و به سرمایه‌گذاران ثروتمند کمک کند، درحالی‌که هزینه زندگی را برای دیگران افزایش می‌دهد. این ریسکی بزرگ‌تر از بازار نزولی در وال‌استریت است.

این یک نوع حباب عجیب و غریب است که در آن مرثیه‌ها و ناله‌های فراوانی در مورد خطرات ناشی از افزایش عظیم سرمایه‌گذاری در هوش مصنوعی شنیده می‌شود. شاید روزی هوش مصنوعی به بشیریت پایان دهد، اما در حال حاضر، نگرانی‌ها در مورد خطرات سرمایه‌گذاری

در آن ممکن است کمی اغراق‌آمیز باشد.

به گفته جیسیون فورمن از دانشگاه هاروارد و رئیس سابق شورای مشاوران اقتصاد در دوره ریاست‌جمهوری باراک اوباما، بدون هوش مصنوعی، اقتصاد ایالات متحده در ورطه ناپودی قرار خواهد گرفت.

تحلیل‌های بی‌شماری توضیح داده‌اند که پیشرفت بازار سهام چقدر مدیون دستاوردهای مبتنی بر هوش مصنوعی شرکت‌های بزرگ فناوری است، و اگر این پیشرفت به ضررشان تمام شود، چقدر آسیب خواهد دید. این موضوع شامل سرمقاله‌ای در نیویورک تایمز از جرد برنشتاین و رایان کامپنجر، که به ترتیب رتین و اقتصاددان شورای مشاوران اقتصادی جو بایدن، بود. همه اینها یادآور هشدار معروف «شادی غیرمنطقی» آلن گرینسپن، رئیس سابق فدرال‌رزرو، است که در سال ۱۹۹۶، پیش از سه سال قبل از ترکیدن حباب دات کام، ابراز شد. آنچه این بار متفاوت است (باز هم آن عبارت نگران‌کننده وجود دارد) این است که اقتصاد همچنان به رشد خود ادامه می‌دهد، نه فقط به دلیل هوش مصنوعی. اقتصاددانان BNP Paribas این ادعا را که اقتصاد فقط مربوط به هوش مصنوعی است، رد می‌کنند. آنها محاسبه می‌کنند که فناوری و هزینه‌های سرمایه‌ای مرتبط با هوش مصنوعی، حدود یک‌چهارم رشد تولید ناخالص داخلی اخیر ایالات متحده (حدود ۰.۵ درصد) را تشکیل می‌دهند که مطابق با هنجارهای تاریخی است.

اثرات ثروت ناشی از افزایش سهام الهام گرفته از هوش مصنوعی ممکن است ۰.۴ درصد دیگر به رشد تولید ناخالص داخلی اضافه کرده باشد. در سه ماهه‌ای که به نازگی به پایان رسید، مدل GDPNow فدرال‌رزرو آتلانتا، پس از تورم، رشد سالانه ۲.۹ درصدی را دنبال می‌کند. فقدان داده‌های رسمی دولت ایالات متحده، آنچه را که اتفاق می‌افتد، کتمان نمی‌کند.

همان‌طور که باب دیلن مشاهده کرد، برای دانستن جهت وزش باد نیازی به هواشناس ندارید. نگاه کردن به بیرون از پنجره نیز می‌تواند اطلاعات هواشناسی زیادی ارائه دهد. گوش دادن به ارزیابی‌های شرکت‌ها از کسب‌وکارشان نیز به‌طور مشابه تصویر ارزشمندی ارائه می‌دهد. در شرایط فعلی شاید شک و تردید بهترین چیزی باشد که بازار سهام به آن نیاز دارد. برای تحریف یک کلیشه دیگر، یک حباب دیده شده معمولا نمی‌ترکد، به‌خصوص وقتی که پول آسان به باد کردن آن ادامه می‌دهد.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

محمد فراتی در این باره گفت: یکی از بزرگ‌ترین معضلات که در سطح کشور باعث اعمال خاموشی با برنامه در تابستان امسال و زمینه بروز ناترازی با حدود ۲۰ هزار مگلوات شد وجود مزرعه‌های غیرمجاز ارز دیجیتال یا ماینر بود که در دستگاه معادل یک کولر گازی نیاز به مصرف برق دارد.

او افزود: یکی از مهم‌ترین معضلاتی که وجود این مزرعه‌های غیرمجاز در سطح شبکه برای ما به‌وجود آورده، ایجاد نوسان شدید ولتاژ در مناطقی است که چنین دستگاه‌هایی در مدار برق قرار می‌گیرند.

این مساله چالش‌های متعددی را برای صنعت برق و شهروندان به وجود می‌ورد.

فراتی ضمن درخواست از شهروندان در خصوص اطلاع‌رسانی به موقع در صورت مشاهده چنین دستگاه‌هایی گفت: سامانه‌ای از سوی وزارت نیرو و توانیر جهت ثبت محرمانه گزارشات مردمی جهت اعلام محل اینگونه مزرعه‌های غیرمجاز به شماره ۳۰۰۰۵۱۲۱ در نظر گرفته شده است که شهروندان می‌توانند با ثبت دقیق اطلاعات مزرعه‌های غیرمجاز شامل ذکر استان، شهرستان یا شهر، آدرس خیابان یا کوچه و پلاک و نام به ما گزارش دهند. شهروندان با گزارش اینگونه مراکز غیرمجاز علاوه بر کمک به پایداری شبکه برق و جلوگیری از آسیب به تجهیزات شبکه و سوختن لوازم برقی ساکنان، پس از کشف و ضبط دستگاه‌ها توسط پلیس امنیت اقتصادی و دستگاه قضایی پاداش نقدی دریافت خواهند کرد.

رونق رمزارزی در سرزمین آفتاب

بیت‌کوین و سایر رمزارزهای اصلی شسود و ضمن کاهش نوسانات کوتاه‌مدت، اعتبار این دارایی‌ها را به‌عنوان بخشی از سیستم مالی رسمی تقویت کند.

از انزوا تا ادغام در نظام بانکی

تصمیم احتمالی FSA در واقع ادامه روندی است که از سال ۲۰۲۲ آغاز شد؛ زمانی که ژاپن مقررات تازه‌ای برای توکن‌های پایدار (Stablecoins) تدوین کرد تا بانک‌ها بتوانند توکن‌های باثبات مبتنی بر ین منتشر کنند. این مقررات، ژاپن را در مسیر تبدیل شدن به یکی از نخستین کشورهای قرار داد که میان رمزارزها و زیرساخت‌های بانکی سنتی پل ارتباطی ایجاد می‌کنند.

اکنون، اجازه سرمایه‌گذاری مستقیم بانک‌ها در دارایی‌های دیجیتال گام بعدی در همان مسیر است؛ مسیری که هدف آن نه صرفا رشد بازار کریپتو، بلکه همگرایی زیرساخت‌های بانکی با فناوری بلاک‌چین است. به باور تحلیلگران، اگر این سیاست اجرایی شود، ژاپن می‌تواند به الگویی برای سایر اقتصادهای توسعه‌یافته در چگونگی ادغام دارایی‌های دیجیتال در نظام مالی رسمی بدل شود.

نگاه احتیاط‌آمیز به فروش دارایی‌ها به مشتریان

با وجود فضای مثبت موجود، مقام‌های FSA همچنان نسبت به گسترش بی‌رویه معاملات رمزارزی هشدار داده‌اند. بر اساس اظهارات منبع نزدیک به این نهاد، حتی در صورت لغو ممنوعیت سرمایه‌گذاری مستقیم، بانک‌ها اجازه نخواهند داشت رمزارزها را به‌طور مستقیم به مشتریان خود بفروشند یا محصولات مشتقه مبتنی بر آن ارائه کنند. این محدودیت برای جلوگیری از تکرار تجربه بحران‌های مالی گذشته و حمایت از سرمایه‌گذاران خرد اعمال می‌شود.

چرخش ژاپن به سوی دارایی‌های دیجیتال

تحلیلگران معتقدند که در صورت نهایی‌شدن این تصمیم، شاهد موج جدیدی از ورود سرمایه به بازار رمزارزها خواهیم بود. این روند ممکن است تاثیر قابل‌توجهی بر قیمت دارایی‌های دیجیتال به‌ویژه بیت‌کوین داشته باشد. از سوی دیگر، ایجاد فرصت برای بانک‌ها جهت تنوع‌بخشی به سبد دارایی‌هایشان می‌تواند به کاهش وابستگی آنها به بازارهای سنتی و اوراق قرضه کمک کند.

در سطح کلان‌تر، چنین سیاستی می‌تواند بخشی از راهبرد ژاپن برای حفظ رقابت‌پذیری در اقتصاد دیجیتال جهانی باشد؛ به‌ویژه در برابر کشورهای چون کره جنوبی و سنگاپور که در حال تدوین چارچوب‌های پیشرفته‌تری برای دارایی‌های دیجیتال هستند. ورود احتمالی بانک‌های ژاپنی به بازار رمزارزها را می‌توان یکی از تحولات مهم در مسیر مالی‌سازی دارایی‌های دیجیتال دانست.

این تصمیم، در صورت تصویب، نه تنها به گسترش مشروعیت رمزارزها کمک خواهد کرد بلکه می‌تواند تعادل جدیدی میان نظارت، نوآوری و رقابت ایجاد کند. به‌نظر می‌رسد ژاپن که در دهه گذشته همواره میان محافظه‌کاری و نوگرایی در سیاست‌های مالی خود در نوسان بوده، اکنون بیش از هر زمان دیگری به سمت پذیرش واقعیت اقتصاد رمزارزی حرکت می‌کند. ترکیب احتیاط نظارتی با دیدگاه باز اقتصادی، همان چیزی است که می‌تواند این کشور را در قلب تحولات مالی دیجیتال آسیا و جهان قرار دهد.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

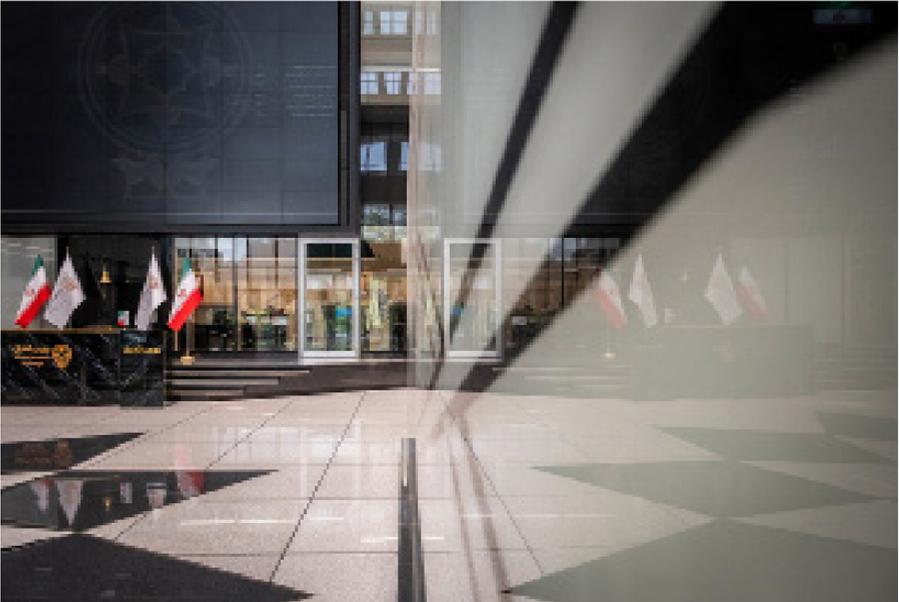
در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

در سال ۲۰۰۸، سهام‌گذاران شرکت‌های سهامی در یک جلسهٔ عمومی شرکت‌ها در نیویورک، نیویورک، در جریان بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، در حال رأی‌دهی برای تصویب افزایش سرمایه شرکت‌ها بودند.

پایداری در مرز حساس

۱۵ فرحان نعمتی -بازار سرمایه پس از آغاز مثبت در دو روز ابتدایی هفته، در دوروز گذشته روند منفی در پیش گرفته است. در این میان با وجود اینکه تابلیوی معاملاتنی روز گذشته ترکیبی از نمادهای سبزپوش و سرخ‌پوش بود، اما شاخص کل بورس تهران عقب‌نشینی اندک را به ثبت رساند.

این موضوع نشان می‌دهد که در مقطع فعلی رغبت سرمایه‌گذاران به برخی نمادها بیش از سایر نمادها بوده که نتیجه چرخش نقدینگی در بازار است. با این حال بازار سرمایه این روند متعادل را در شرایطی به ثبت می‌رساند که از کف ۸شهریورماه تا روز گذشته بیش از ۲۷ درصد بازدهی را به ثبت رسانده است و روز گذشته نیز در ساعات پایانی معاملات در نهایت در محدوده ۳میلیون و ۵۲ هزار واحدی قرار گرفت. از سوی دیگر ناماگر هموزن بازار برخلاف شاخص اصلی بازار با رشد محدود ۰۰۳ درصدی روپه‌رو شد و روز سه‌شنبه را در سطح ۸۹۳ هزار و ۱۸۹ واحدی قرار گرفت.

در این بین شاخص کل فرابورس نیز که معیار مناسبی برای بررسی وضعیت سهام مختلف فرابورسی است، حدود ۰۰۷ درصد سرخ‌پوش شد و در نهایت در سطح ۲۶ هزار و ۹۹۶ واحدی کار خود را به اتمام رساند. ارزش معاملات خرد بازار سرمایه در روز گذشته که شامل سهام و حق تقدم و صندوق‌های سهامی بازار می‌شود با وجود سرخ‌پوشی بازار ۱۱ هزار و ۹۰۸ میلیارد تومان بود. در این میان پس از افت دو روزه بازار صحبت از

قول شهرداری به اهالی اکباتان

نمای ساختمان اکباتان در تهران، در حال ساخت

نمای ساختمان اکباتان در تهران، در حال ساخت

«سیاست‌های ناکارآمد ارزی بانک مرکزی به‌خصوص در حوزه بازگشت ارز حاصل از صادرات»، «پرووکراسی حاکم بر دست‌نگارهای دولتی در روند تجاری» و «فوانین و مقررات ناکارآمد در حوزه تجاری» از پر تکرار ترین سسوزه‌هایی بودند که در روز ملی صادرات توسط فعالان عرصه تولید، تجارت و همچنین سیاستگذاران عرصه تولید مورد تاکید قرار گرفتند.
حاضران در این نشست خواستار بازنگری نهادهای مرتبط در قوانین ارزی کشور به‌خصوص در برهه حساس کنونی شدند. مسعود پزشکیان رئیس‌جمهور ضمن پذیرش چالش‌های ساختاری که مانع تجارت است، وعده اصلاح مشکلات را داد. رئیس دولت چهاردهم در همین‌حال با ارتقا زنجیره تولید، اجتناب از خام‌فروشی و صادرات محصولات با ارزش افزوده بالاتر تاکید کرد.
روز ملی صادرات امسال هم با وعده‌های تکراری و پرشمار مسوولان به پایان رسید. گویی این‌بار سیاستگذاران هم به صف منتقدان سیاست‌های کلان اقتصادی کشور پیوسته‌اند. با این‌وجود سیاست پذیرش و انتقاد نباید مانع آن شود که به خاطر بیابوریم سیاستگذاران مسوول اصلی درق مشکلات حاکم بر حوزه تولید و تجارت هستند. مسعود پزشکیان رئیس دولت چهاردهم در روز ملی صادرات قول پیگیری مشکلات و درخواست‌های تِجار و تولیدکنندگان را داد؛ با این‌وجود تاکید کرد که رفع این مشکلات زمان‌بر است. همین موضوع نیز موبد آن است که در کوتاه مدت دورنمای روشنی پیش روی تولید و تجارت نمی‌توان متصور شد.
نهایت فراموش کرد که سهم ایران از بازار تجارت جهانی محدود است. در حال حاضر نیز با توجه به مشکلات بی‌شمار اقتصاد ایران از جمله فضای تحریمی و تنزل جایگاه ایران در مبادلات جهانی، در شرایطی که سیاست‌های ارزی بانک مرکزی و دولت بر سیاست‌های تجاری ارجح استند، در فضای نامساعد حاکم بر کسب‌و کارها و همچنین با توجه به تداوم ناترازی‌ها در حوزه برق، گاز، آب و دورنمای روشنی را نمی‌توان برای تولید و تجارت متصور شد.از سال ۱۳۹۷ تاکنون فعالان صنعتی و اقتصادی نسبت به سیاست‌های پیمان‌سپاری ارزی، الزام به ارزان فروشی ارز و قیمت گذاری دستوری در بخش‌های مختلف گلابه دارند. با این‌وجود سامانه درمانی و اعطای قطره‌چکانی امتیازات حداقلی تنها راهکار تصمیم‌گیران در مواجهه با بحران‌ها بوده است. این دست اقدامات مقطعی تاب‌آوری تولید را به شدت کاهش داده و بازنگری در آن برای رفع مشکلات و چالش‌های کنونی ضروری است. اگر چه ۱۲ روزه رژیم صهیونیستی، مقامات دولتی با تشخیص درست از شرایط ویژه کشور اقدام به تعلیق یا رفع برخی از موانع پیش روی واردات کالاهای اساسی کردند. این نمونه موفق، نشان می‌دهد که حل بسیاری از مشکلات در صورت وجود اراده کافی در کمترین زمان امکان‌پذیر است؛ مساله‌ای که فعالان بخش خصوصی بارها در حضور رئیس جمهور بر آن تاکید کردند. مراسم بیست‌ونهمین روز ملی صادرات روز سه‌شنبه ۲۹ مهر ماه با حضور مسعود پزشکیان رئیس‌جمهوری، سید محمد اتابک وزیر صمت، محمدعلی دهنقان دهنوی رئیس سازمان توسعه تجارت، حسن صمدزاده رئیس پارلمان بخش خصوصی، جمعی از نمایندگان مجلس، مدیران ارشد دولتی و صادرکنندگان نمونه کشوری در سالن اجلاس سران برگزار شد.
مجموع تجارت جهانی سالانه ۴۸ تریلیون دلار برآورد می‌شود، با این وجود سهم ایران از مجموع تجارت جهانی محدود است و باید اقدامات اساسی برای ارتقا آن انجام شود. پیمان‌ها و توافقات منطقه‌ای و بین‌المللی از مهم‌ترین سازوکارهایی هستند که دولت با اتکا به آنها برای ارتقای سهم تجاری کشور از زنجیره جهانی تلاش می‌کند. مراسم امسال با شعار «تجارت هوشمند و تولید صادرات‌محور» برگزار شد.

است. این وضعیت نشان‌دهنده حضور نقدینگی پرقدرتی است که با پول‌های سنتی اهالی بازار سرمایه تفاوت دارد. برخلاف گذشته که پول‌های بازار سرمایه در لحظات حساس و پس از یک رالی مثبت از بازار خارج یا به اوراق تبدیل می‌شدد، در یک هفته اخیر شاهد ماندگاری این جریان مالی هستیم. درحالی‌که در دو ماه گذشته، هنگام منفی شدن بازار، سرانه فروش گاهی ۵۰ درصد بیش از سرانه خرید بود، اکنون پول ورودی برای خرید محکم عمل می‌کند و کمتر به سبز یا قرمز بودن نمادها توجه دارد. از منظر ارزش معاملات خرد به صورت ربالی نیز بازار پیشرفت چشم گیری نشان داده است.

میانگین ارزش معاملات در تابستان پایین‌تر از ۶ تا ۷ هزار میلیارد تومان بود و تنها در اردیبهشت ماه بالای ۱۰ تا ۱۲ همت را به ثبت رسانده بود. با این حال در مهر ماه، میانگین ارزش معاملات حدود ۱۰ همت بوده است.
خبری‌زاد در خصوص محرک‌های رشد ناماگرهای اصلی بازار نیز گفت: محرک‌های احتمالی شامل انتشار مطلوب گزارش‌های شش‌ماهه شرکت‌ها بوده که تا پایان مهر باید منتشر شوند. در صورتی که سود شرکت‌ها کاهش خاصی نداشته باشد، این گزارش‌ها می‌توانند پتانسیل عبور ناماگرها از سقف را فراهم کنند. عامل دیگری که می‌تواند اهرم قوی برای بازگشت بازار بر مدار صعود تلقی شود افزایش نرخ دلار در بازار توافقی است. در خصوص سهام بزرگ بازار، با توجه به گزارش‌های ماهانه فروش، انتظار می‌رود گزارش‌های جذابی منتشر شود. بازار این نکته را در نظر دارد که پس از جنگ، حمایت‌ها به طور عمده به سمت سهام بزرگ رفت و اکنون نیز اکثر سرمایه‌گذاران به دنبال خرید این سهام هستند تا حمایت صندوق‌ها را داشته باشند. صندوق‌های اهرمی نیز با روند بازار همسو هستند و با بهبود وضعیت سهام عادی، تقاضا برای آنها افزایش یافته، اما سرمایه‌گذاران باید ریسک بالای این ابزارها را بپذیرند.

خبری‌زاد ادامه داد: صندوق‌های طلا نیز با دو عامل متضاد روپه‌رو هستند. قیمت اونس جهانی طلا که در سقف خود قرار دارد و بسیاری از تحلیلگران، رشد بیشتری برای شاخص قیمتی این فلز زرد رنگ چندان متصور نیستند، از سوی دیگر، نرخ دلار در بازار آزاد به نظر می‌رسد افت و خیز فعلی را دنبال کند. در خصوص تغییر دامنه نوسان، امید می‌رود متولیان به اقدام قابل توجهی نپردازند. بازاری که مدت کوتاهی به تعادل نسبی رسیده به نظر نمی‌رسد پتانسیل افزایش دامنه نوسان یا کاهش حجم مینا را داشته باشد. توصیه می‌شود در شرایط پایدار، تغییرات اعمال شود؛ چرا که بازار مانند بیمار تازه به هوش آمده‌ای است که نیاز به ثبات دارد. در پیش‌بینی روزهای آینده، در صورتی که گزارش‌های مطلوبی در کدال منتشر شوند، بازار می‌تواند سقف قبلی را بزند. این گزارش‌ها می‌توانند اهرم قوی برای عبور از سقف روانی، تکنیکال و بنیادی بازار فراهم کنند.

علیرضا فرشید، کارشناس بازار سرمایه نیز وضعیت بازار روز سه‌شنبه را این گونه مورد تحلیل و ارزیابی قرار داد: در شرایطی که بازار سرمایه پس از جنگ تحمیلی ۱۲ روزه، نخستین نشانه‌های ثبات را نشان می‌دهد، شاخص کل بورس تهران موفق شد به محدوده بالای سه‌میلیون واحد برسد. این در حالی است که ارزش بازار نیز در حدود ۱۰ هزار همت قرار گرفته و به نظر می‌رسد بازار به ناحیه‌ای نسبتاً پرعرضه یا تعادلی رسیده است.

این وضعیت، از منظر تکنیکال و بر اساس برخی پارامترهای بنیادی، حاکی از ورود بازار به مرحله‌ای جدید است که در آن، شتاب رشد در نمادهای شاخص‌ساز و اهرمی کاهش یافته، اما ورود پول به بخش‌های هموزن بازار ادامه دارد. بررسی روند اخیر نشان می‌دهد که سهام جامانده از رشد، با اقبال بیشتری مواجه شده‌اند و پدیده‌ای شبیه به دست‌به‌دست شدن سهام در حال وقوع است. از دیدگاه تکنیکال، شاخص کل همچنان تا سقف ۳میلیون و ۲۰۰ هزار واحدی که پیش‌تر لمس کرده بود،

فاصله دارد. فرشید در خصوص نمادهای خودرویی نیز افزود: در خصوص خودرویی‌ها، کشمکش میان خودروسازان و شورای رقابت ادامه دارد و باید منتظر خروجی این مذاکرات بود. هم‌زمان، شاهد جنگ مالکیت یا مدیریت خصوصی جدید در شرکت‌هایی مانند ایران خودرو و احتمال می‌رود مس‌شاپی برای سایپا نیز پیش‌رو باشد. با وجود اینکه فرآیند واگذاری و خصوصی‌سازی در حساب‌ها همچنان شکل مناسبی نگرفته، نمادهای بزرگ و اهرمی پس از رشد شتابان اولیه، به تعادل رسیده‌اند و حتی در محدوده‌های منفی معامله می‌شوند. همچنین وضعیت صندوق‌های طلا به شدت به نوسانات قیمت اونس جهانی طلا گره خورده است. با اصلاح و متعادل شدن نرخ دلار داخلی در پی اخبار اخیر، اونس جهانی چندان قصد عقب‌نشینی ندارد و در حوالی بالاترین رکورد تاریخی خود نوسان می‌کند. فرشید در خصوص مطرح شدن موضوع تغییر دامنه نوسان گفت: یکی از مطالبات اصلی فعالان بازار پس از بیش از یک سال محدودیت دامنه نوسان به سه درصد، بهبود نقدشوندگی بوده است. این مساله با دو پارامتر حجم مینا و دامنه نوسان مرتبط است و سیاستگذار بورسی پس از تصمیمات اخیر در بازار پایه، قصد افزایش دامنه نوسان را دارد که طبق اعلام، به سمت ۱۰ درصد حرکت خواهد کرد. در روزهای پس از جنگ، حتی در دوره‌های سبز بازار، سرمایه‌گذاران به دلیل ترس از نقدشوندگی و مشکلات خرید و فروش، به سمت نمادهای شاخص‌ساز چرخش داشتند و سهام هم‌وزن به اندازه کافی از رشد اخیر بهره نبردند. با این حال، این تحولات با وجود بهبود در صحنه اقتصادی و مدیریت کلان کشور از جمله کاهش کسری بودجه، فشار فروش اوراق، سیاست‌های پولی بانک مرکزی به عنوان خریدار اوراق، تزریق پول به شبکه بانکی امکان‌پذیر خواهد بود.

مدیریت شهری به مخالفت اهالی شهرک اکباتان در خصوص ایجاد درب دوم برای متروی این شهرک در مشاعات یکی از بلوک‌های مسکونی واکنش نشان داد و مدیران مترو وعده دادند تا محل درب جدید مجدداً بررسی شده و تا حد امکان نظر ساکنان شهرک در خصوص محل درب دوم تأمین شود. مخالفت اهالی شهرک اکباتان با ساخت درب دوم برای متروی اکباتان در مشاعات یکی از بلوک‌ها با واکنش مدیریت شهری مواجه شد، نعمتاله فرزانه‌پور مدیرعامل شرکت بهره‌برداری مترو تهران در این شهرک حضور یافت و در جلسه‌ای با حضور اعضای هیات‌مدیره شهرک و هیات‌مدیره بلوک نظرات ساکنان و دلایل مخالفت‌ها در خصوص محل پیشنهادی برای «درب دوم» را شنید. درحالی‌که نمایندگان اهالی در این نشست بر لزوم ارزیابی تأثیرات اجتماعی فرهنگی هر پروژه عمرانی و مشاعات در خصوص هزینه‌های شهروندان سخن گفتند؛ مدیرعامل شرکت مترو تهران وعده داد که تا حد امکان نظر مردم در زمینه محل درب دوم این شهرک تأمین شود. در این نشست بر لزوم نبود فاصله میان مردم و مدیران شهری تأکید شد. مطابق مصوبه ستاد مدیریت بحران هر ایستگاه مترو الزاما باید دارای حداقل ۲ درب «ورود و خروج» باشد؛ درحالی‌که در تعدادی از ایستگاه‌های متروی تهران این مصوبه ایمنی اجرایی نشده، پس از جنگ تحمیلی ۱۲ روزه، شرکت بهره‌برداری مترو تهران ملزم به ایجاد درب دوم برای ایستگاه‌های فاقد درب دوم شده است.

در خصوص متروی شهرک اکباتان راحت‌ترین و کم‌هزینه‌ترین اقدام در زمینه تأمین درب دوم، ساخت آن در محل فاز دوم و مقابل درب فعلی با فاصله محدود کمتر از ۱۰۰ متری بود. با وجود این، شهروندان در خصوص تبعات این تصمیم بر کیفیت زندگی خود نگران و معترض بودند و مخالفت خود را از طریق رسانه‌ها به اطلاع مدیران شهری رساندند.مدیران شهری موفق پیش از اجرای هر پروژه عمرانی، تأثیرات اجتماعی آن بر شهروندان را ارزیابی می‌کنند؛ در راهنمای بین‌المللی ارزیابی تأثیرات اجتماعی توصیه‌های مشخصی برای جلب نظر حداکثری شهروندان برای اجرای یک پروژه شده است. در این راهنما آمده است، که پیش از هر گونه تصمیم‌گیری برای یک محله، مردم آن منطقه را در جریان موضوع بگذارید، نظرات و موانع و مخالف مردم را جمع‌آوری و پیشنهادهای شهروندان را مورد بررسی قرار دهید. مدیران شهری باید این موضوع را بدانند که برای حل یک مساله، همواره بیش از یک راه وجود دارد؛ بنابراین باید به فکر ارائه گزینه دوم و سوم در صورت مخالفت شهروندان نیز باشند. به نظر می‌رسد که مدیران مترو در شهر تهران، درصدد برآمدند تا در اجرای پروژه درب دوم برای مترو اکباتان، سراغ گزینه‌های دوم و سوم رفته تا به این ترتیب نظر مساعد ساکنان این منطقه را تأمین کنند.

وعده‌های بی‌شمار صادراتی

سید محمد اتابک وزیر صمت در جریان دیدار با اعضای هیات مدیره شرکت پتروشیمی فلزی، در تهران

همکاری سران قوا؛ فرصتی مغتنم برای رشد اقتصادی

مسعود پزشکیان، رئیس دولت چهاردهم در آیین روز ملی صادرات به فرمایش حضرت علی(ع) اشاره کرد و گفت: امیرالمومنین در توصیف تِجار و اهل صنعت می‌فرماید امکان ندارد یک جامعه پایدار بماند مگر به تِجار و صاحبان صنعت. پزشکیان سهم تجارت و صادرات ایران را در قیاس با آمار تجارت بسیاری از اقتصادهای دنیا، محدود دانست. وی ارتقای قابل توجه صادرات را ضرورتی برای توسعه اقتصاد کشور دانست. رئیس دولت چهاردهم در بیست‌نهمین روز ملی صادرات وعده اصلاح چالش‌های عرصه تولید و تجارت را مطرح کرد، هرچند تاکید کرد که رفع مشکلات زمان‌بر خواهد بود. پزشکیان در این همایش بر لزوم گذر از خام‌فروشی در تولید و تجارت و حرکت به سمت صادرات محصولات با ارزش افزوده بالا تاکید کرد.

نشست صمیمی اعضای اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با رئیس‌جمهور، صبح سه‌شنبه ۲۹ مهر، هم‌زمان با روز ملی صادرات و با حضور تعدادی از وزرا برگزار شد. دکتر پزشکیان در ابتدای این نشست با تاکید بر اینکه دولت چهاردهم مصمم است تا حد امکان، موانع را از سر راه تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی بردارد، اظهار کرد: روند فعلی در حوزه تولید و اقتصاد را باید با همیاری و همکاری کارشناسان و فعالان اقتصادی در کشور اصلاح کنیم. برگزاری چنین جلسات و نشست‌هایی باید به اتخاذ تصمیم‌های موثر و راهگشا در راستای رشد و شکوفایی اقتصاد منجر شود.رئیس‌جمهور با اشاره به تحریم‌های تحمیل شده به کشورمان گفت: بسیار به این نکته می‌اندیشم که کشورهای که نفت و گاز ندارند، چگونه توانسته‌اند برای خود رونق اقتصادی ایجاد کنند. ایران علاوه بر داشتن منابع نفت و گاز، با کشورهای متعددی هم همسایه و هم مرز است و باید این ظرفیت‌ها را به عنوان یک فرصت در نظر بگیرد تا تنها به فروش نفت و گاز متکی نباشد، اما متأسفانه وجود این معادن و مخازن باعث شده تا از سایر فرصت‌های سرمایه‌گذاری غافل شویم.

پزشکیان با اشاره به اینکه مرزهای ما یک فرصت طلایی است و باید با همسایگان‌مان تعاملات اقتصادی را گسترش دهیم، ادامه داد: دولت برای برون‌رفت از مشکلات اقتصادی کشور، راهکارهایی مبتنی بر توسعه همکاری با همسایگان از جمله پاکستان، افغانستان، ترکیه و عراق در نظر دارد.رئیس‌جمهور در بخش دیگری از سخنانش با بیان اینکه کوچک‌سازی دولت کار ساده‌ای نیست، اما مهمی جز این تصمیم نداریم، تصریح کرد: چنانچه مسائل اقتصادی فقط توسط نهادهای دولتی اداره شوند، تورم ایجاد خواهند کرد، بنابراین باید این روند تغییر کند و دولتمردان صرفاً نقش تنظیم‌گری و تسهیل‌گری در حوزه اقتصاد داشته باشد.

بورس و بانک

روزنامهٔ «دراقتصاد»

شنبه ۲۵ بهمن ۱۴۰۴ • شماره ۸۶۱

www.marzeghtesad.ir

▼ معمای ناکارآیی در بورس تهران

بازار سرمایه ایران از منظر بسیاری از فعالان مالی، بازاری ناکارآست؛ بازاری که اطلاعات ناقص، تصمیمات ناگهانی سیاستگذار و نوسانات غیرقابل‌پیش‌بینی، همواره فاصله‌ای میان قیمت و ارزش واقعی سهام ایجاد می‌کند. در چنین فضای به‌ظاهر باید فرصت‌های متعددی برای تحلیلگران و مدیران صندوق‌ها فراهم شود تا بتوانند از رانت‌های اطلاعاتی سود ببرند.

اما واقعیت آماری چند سال گذشته نشان می‌دهد که حتی در این بازار ناکارآ نیز، صندوق‌های سرمایه‌گذاری با وجود سبقت از بازار در کوتاه‌مدت، به ندرت توانسته‌اند در بازه‌های زمانی طولانی بازدهی بالاتر از شاخص کل بدست آورند. این گزارش نگاهی تحلیلی دارد به چرایی این پدیده و محدودیت‌هایی که ساختار اقتصاد ایران پیش پای مدیریت سرمایه‌گذاری حرفه‌ای قرار داده است.

از نظریه‌ها تا تکف بازار

در ادبیات مالی جهان، فرضیه بازار کارا بر این اصل استوار است که قیمت‌ها بازتاب‌دهنده تمام اطلاعات در دسترس هستند و در نتیجه، هیچ سرمایه‌گذاری نمی‌تواند به‌صورت سیستماتیک بازدهی بالاتر از شاخص کسب کند.اما بورس تهران با چنین تعریفی فاصله زیادی دارد. وجود اطلاعات نامتقارن، تأخیر در افشا، نفوذ تصمیمات دولتی و نبود شفافیت کافی به دلیل مالکیت گسترده نهادهای وابسته به دولت، همگی نشانه‌هایی از ناکارآیی بازار هستند.

در ظاهر، این ناکارآیی باید به فرصتی برای صندوق‌های فعال تبدیل شود؛ فرصتی برای خرید سهام کمتر از ارزش و فروش سهامی بیش‌ازحد رشد کرده. با این حال، در عمل این اتفاق نمی‌افتد. زیرا در ایران، ناکارآیی بازار بیش از آنکه قابل‌استفاده باشد، پرکنندگی و بی‌ثباتی ایجاد می‌کند.

تحلیل درست‌اشتباه می‌شود!

مدیران صندوق‌های تحلیلی در ایران اغلب با این چالش مواجه‌اند که تحلیل‌های دقیقشان در زمان مناسب نتیجه نمی‌دهد. ممکن است ارزش ذاتی یک سهم بر اساس تحلیل بنیادی بسیار بالاتر از قیمت فعلی باشد، اما این شکاف ممکن است ماه‌ها یا حتی سال‌ها بسته نشود. تصمیمات ناگهانی دولت درباره نرخ ارز، نرخ سود بانکی یا سیاست‌های صادراتی می‌تواند جهت بازار را در یک شب تغییر دهد.

در چنین شرایطی، مهارت تحلیلی به تنهایی کافی نیست؛ زیرا مسیر قیمت‌ها بیشتر تابع تصمیمات بیرونی است تا اینکه واقعیت اقتصادی شرکت‌ها را به نمایش بگذارند. همین بی‌ثباتی باعث می‌شود حتی تحلیل درست نیز الزاماً به بازدهی برتر منجر نشود.

بازار سهام ایران تنها به‌دلیل کمبود اطلاعات ناکارآ نیست؛ بلکه بیشتر به‌دلیل نابرابری در دسترسی به اطلاعات در با بحران جدی مواجه است. درحالی‌که صندوق‌ها و نهادهای رسمی موظف‌اند تنها بر اساس اطلاعات افشاشده تصمیم بگیرند، برخی بازیگران غیر رسمی به داده‌های درون‌شرکتی یا خبرهای زود هنگام دسترسی دارند. در نتیجه، مزیت تحلیلی صندوق‌های قانونی در برابر این گروه‌ها از بین می‌رود.

در ظاهر، بازار ناکارآست، اما در عمل، برتری اطلاعاتی در اختیار اقلیتی است که خارج از قواعد شفافیت فعالیت می‌کنند. این نابرابری ساختاری یکی از دلایل اصلی ناتوانی صندوق‌ها در شکست دادن بازار در ایران است. لفظ شکست بازار در این گزارش، به معنای سبقت از بازدهی شاخص‌های سهامی در بلندمدت است.

در بازارهای توسعه‌یافته، مدیران صندوق‌ها از ابزارهای متنوعی مانند فروش استقراضی، اختیار معامله، قراردادهای آتی و صندوق‌های پوشش ریسک برای مدیریت ریسک استفاده می‌کنند. این ابزارها اجزای ه‌دهند که حتی در دوره‌های نزولی بازار، صندوق‌ها بازدهی مثبت کسب کنند. در ایران اما، به‌جز تعداد محدودی ابزار مشتقه با عمق پایین، عملاً امکان مدیریت ریسک سیستماتیک وجود ندارد. مدیران صندوق‌ها مجبورند یا در بازار بمانند یا خارج شوند؛ انتخابی دوگانه که باعث می‌شود عملکردشان به روند کلی بازار گره بخورد. نبود ابزار پوشش ریسک، شکاف میان مهارت تحلیلی و عملکرد واقعی صندوق‌ها را عمیق‌تر کرده است.

یکی دیگر از ویژگی‌های بازار سرمایه ایران، تمرکز نسکین آن در چند صنعت خاص است. بخش بزرگی از ارزش بازار در اختیار شرکت‌های پتروشیمی، فلزی، پالایشی و بانکی است. این تمرکز بالا باعث می‌شود که حرکات کلان اقتصادی از نرخ ارز تا قیمت جهانی نفت به‌طور هم‌زمان بر اغلب سهام اثر بگذارد.

در چنین شرایطی، حتی بهترین ترکیب پرتفوی نیز تفاوت محسوسی با شاخص کل ندارد. صندوق‌ها ناگزیرند در همان صنایع غالب سرمایه‌گذاری کنند و در نتیجه، بازدهی آنها به‌طور طبیعی به شاخص نزدیک می‌شود. فقدان تنوع صنعتی، یکی از موانع اصلی مدیریت فعال در بازار ایران است.

هیجان در نااطمینانی

رفتار هیجانی سرمایه‌گذاران حقیقی در بورس تهران، یکی از متغیرهای تعیین‌کننده در نوسانات قیمتی است. ورود و خروج دسته‌جمعی سرمایه‌گذاران در دوره‌های رونق و رکود، اغلب حرکات قیمتی را از مسیر منطقی منحرف می‌کند. صندوق‌ها که به‌واسطه الزامات قانونی نمی‌توانند همانند سرمایه‌گذاران حقیقی رفتار احساسی داشته باشند، معمولاً در مواجهه با صعودی از رشد جا می‌مانند و در سقوط‌ها نیز قادر به خروج سریع نیستند. به همین دلیل، عملکرد میان‌مدت آنها اگرچه از منظر ریسک کنترل‌شده‌تر است.

▼ **خرد جمعی برای حل بحران‌ها**

پانزدهمین رویداد جامع معدن و صنایع معدنی از صبح روز دوشنبه ۲۷ مردادماه به همت گروه رسانه‌ای «دنیایاقتصاد» در مرکز همایش‌های برج میلاد آغاز به کار کرد. این رویداد تا ۳۰ مردادماه ادامه دارد. بررسی چالش‌های اصلی بخش معدن و صنایع معدنی از جمله ناترازی‌های انرژی، توسعه‌نیافتگی زیرساخت‌های حمل‌ونقل، الزامات محیط زیستی در کنار تداوم فعالیت‌های معدنی و همچنین تحقق اهداف توسعه‌ای در زنجیره فولاد کشور، از جمله مهم‌ترین موضوعات مطرح شده در این همایش بودند. در همین حال ارائه راهکارهای عملی برای توسعه پایدار بخش معدن مورد توجه سخنرانان این رویداد مهم معدنی قرار گرفت. سیدمحمد انابک وزیر صنعت، معدن و تجارت نیز در پیامی ویدئویی خطاب به حاضران در این همایش، به نقش رویداد جامع معدنی و صنایع معدنی «دنیای اقتصاد» در مسیر پیشرفت صنایع اشاره داشت و تأکید کرد که گذار از ابربحران‌های کنونی نیازمند خرد جمعی و بهرمندی از نظرات متخصصانی همچون حاضرین در این رویداد است.

در ابتدا علیرضا بختیاری، مدیرمسوول ضمن خوشامدگویی به حاضران، در رابطه با چالش‌های بخش معدن ایران گفت: در سال‌های اخیر، با توجه به اعمال تحریم‌های گسترده، تغییرات سریع بازارهای جهانی و به‌انطباق با استانداردهای بین‌المللی، معدن و صنایع معدنی ایران با چالش‌های متعددی روبرو بوده است. در یکسو، نوسانات قیمت مواد اولیه، ناترازی انرژی و ریسک‌های سیاسی و در سوی دیگر، فشارهای زیست‌محیطی و الزامات قانونی جدید، نیازمند توجه ویژه‌ای هستند.

بختیاری در ادامه گفت: در سال‌های گذشته، این هشدار داده شد که سرمایه‌گذاری در بخش معدن و صنایع معدنی رشد قابل اعتنایی ندارد و رشد بلندمدت این بخش در معرض خطر است. اکنون متأسفانه همه آن نگرانی‌ها به‌قوت خود باقی است و مسائل دیگری نیز به آن اضافه شده است. او تأکید کرد: نخستین و مهم‌ترین عامل غیراقتصادی که راه فعالیت‌های اقتصادی را ناهموار کرده، تهدید خارجی و موانع تحریمی است. مرتفع کردن این موانع، در گرو افزایش تحرک دستک‌دهی‌سامانی و تقویت قوای دفاعی کشور و تقویت و سرمایه‌های فرهنگی و اجتماعی و تحکیم وحدت ملی است. بختیاری ادامه داد: ایران در دو دهه اخیر بسیاری از فرصت‌های اصلاح اقتصادی را از دست داده است و در سال جاری که قرار بوده است مطابق مفاد سند چشم‌انداز بیست ساله، به «چاپگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی» دست یابد، با این هدف فاصله زیادی دارد.

گفت: با این حال، هنوز روزنه‌های امید گشوده است و با مدیریت علمی و سنجیده امور می‌توان اوضاع را بهتر کرد. بنیاد معدن و صنایع معدنی از جنبه تولید بر نوسازی تکنولوژی و از جنبه تجاری بر صادرات استوار است. فعالان صنایع معدنی برای اجرایی کردن این دو جزه، مکمل، قابلیت‌های تخصصی کافی دارند و به کمک دولت نیاز ندارند، اما این فعالیت‌های تکنیکی و بنگاهی خواه ناخواه با سیاستگذاری‌ها و تصمیم‌های دولت گره خورده است.

بختیاری در پایان تأکید کرد: امیدواریم دولت با درس گرفتن از تجربه‌ها و ناکامی‌ها در زمینه تحقق اهداف سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ و کاستی‌ها در اجرای برنامه‌های توسعه و عدم‌توازن‌های آشکار و پنهان در بودجه‌های سالانه، اکنون متقاعد شده باشد که اهالی کسب‌وکار و بازارها منطق اقتصاد را بهتر می‌شناسند و هر چه فاصله دولت از بنگاهداری و تصدی‌گری پیشرفته است، چشم‌انداز رشد اقتصادی و رفاه همگانی روشن‌تر می‌شود.

ضرورت اتکا بر خرد جمعی برای مواجهه

با ابربحران‌ها
سید محمد انابک، وزیر صنعت، معدن و تجارت در پیامی ویدئویی برای حاضران در رویداد جامع معدن و صنایع معدنی ۱۴۰۴، از پیشکسوتان، اندیشمندان و متخصصان حاضر در این همایش قدردانی کرد و گفت: قدردان برگزاری سالانه همایش معدن و صنایع معدنی توسط مجموعه رسانه‌ای «دنیای اقتصاد» هستیم. هر ساله بر غنای این همایش افزوده شده است. این رویداد در طول سالیان گذشته تأثیر بسزایی بر پیشرفت صنایع داشته است و در همین راستا از زحمات مدیرمسوول این گروه رسانه‌ای تشکر می‌کنم.

او ضمن اشاره به برگزاری همایش جامع معدن و صنایع معدنی در ترازی جهانی افزود: این رویداد در سال‌های بنا ابتکار و ایجاد رویکردی جدید به تولید و بازار بر گزار می‌شود و انترانت مدیت و ماندگاری را برای صنایع به دنبال خواهد داشت. وزیر صمت با اشاره به بحران‌های پیش روی صنعت و معدن گفت: در حال حاضر فعالان بخش معدن و صنایع معدنی با چالش‌های متعددی در روند فعالیت خود مواجه هستند. این مشکلات در سال‌های گذشته شدت گرفته و اکنون به ابربحران بدل شده‌اند. ناترازی انرژی یکی از همین ابربحران‌هایی است.

تهدید گازی در زمستان

✎ **عروشی‌ا حسن پور –** فعالان صنایع از احتمال توقف تولید به‌دلیل ناترازی گاز ابراز نگرانی می‌کنند. در تابستان بحران‌های «ناترازی برق» و «تامین نیروی انسانی» واحدهای تولیدی را در موقعیت شکننده‌تری قرار داد.

صنایع هنوز تبعات ناشی از قطع برق در تابستان را پشت سر نگذاشته‌اند که زمزمه‌های محدودیت گاز آغاز شده است. با وجود اینکه شرایط آب و هوایی تغییر چندانی نداشته و هنوز وارد روزهای سرد پاییز نشده‌ایم، هشدارها بابت ایجاد محدودیت گاز برای صنایع آغاز شده است و پیش‌بینی‌هایی مبنی بر قطع گاز صنایع از ابتدای زمستان منتشر شده است. همچنین محمد انابک، وزیر صمت به تازگی در جلسه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی با تأکید بر لزوم تامین گاز صنایع در زمستان، گفت: بهای تمام شده تولید در حال افزایش است و نگران تاب‌آوری تولیدکننده‌ها هستیم. این در حالی است که تولیدکنندگان شرایط ایجادشده را بسیار دشوار توصیف می‌کنند و با تأکید بر این که تاب‌آوری آنها کاهش یافته است، از احتمال تعطیلی واحدهای صنعتی در آینده‌ای نزدیک صحبت می‌کنند. صنعتگران معتقد هستند تبعات اولویت قرار ندادن تولید به‌زودی گریبانگیر خود دولت خواهد شد. این موضوع تأثیر خود را به لحاظ اقتصادی با کاهش درآمدهای دولت و به لحاظ اجتماعی با تبعات ناشی از بیکاری نشان خواهد داد. از طرفی این سوال پیش آمده است که چرا دولت برنامه جامعی برای رفع ناترازی انرژی از دوش صنایع انجام نمی‌دهد و آیا برنامه‌ای برای ایجاد تمیز بنیادی وجود دارد. از طرف دیگر رفتار وزارت‌خانه‌های مرتبط با تامین انرژی صنایع نیز مهم است. با تکرار محدودیت‌های انرژی در چند سال گذشته این سوال ایجاد شده است که چرا بین وزارت‌خانه‌ها برای تامین انرژی هماهنگی وجود ندارد. مسوولان وزارت صمت در این زمینه به خلف وعده برخی نهادهای دولتی اشاره می‌کنند.

پیش‌بینی وضعیت مشابه سال قبل
سعید شجاعی، معاون برنامه‌ریزی، نوآوری و هوشمندسازی وزارت صمت در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» درخصوص پیش‌بینی میزان محدودیت‌های گاز صنایع گفت: میزان محدودیت‌ها وابسته به میزان گازی است که به نیروگاه‌ها اختصاص خواهد یافت. طی هفته جاری میزان گاز نیروگاه‌ها مشخص می‌شود و بعد از آن میزان گازی که به صنایع تخصیص داده می‌شود مشخص خواهد شد. متناسب با ارزیابی‌هایی که انجام شده میزان توزیع گاز برای واحدهای انرژی‌بر و SME‌ها انجام خواهد شد. در حال حاضر هماهنگی‌های داخلی در مورد این که با چه

تشکیل تیم وزارت خارجه برای تنظیم قوانین تجارت

کارگران در حال عملیات بتن‌ریزی در یک پروژه عمرانی در تهران.

اولیوتی گاز، تخصیص داده شود در وزارتخانه انجام شده است. ما منتظر این هستیم که اگر قرار است در دی ماه محدودیت‌هایی اعمال شود این میزان محدودیت دقیقاً چقدر است تا متناسب با میزان محدودیت، با اولویت‌بندی که وجود دارد و هماهنگی بسا صنایع، بین صنایع مختلف گاز توزیع کنیم. اقداماتی مانند انجام تعمیرات صنایع در زمان محدودیت گاز و اولویت قرار دادن صنعتی که باید زنجیره‌اش پایدار بماند، انجام می‌شود تا در کل زنجیره دچار لطمه اساسی نشویم. شجاعی افزود: میزان تولید گاز نسبت به سال گذشته تغییر نکرده است. احتمالاً حدود ۸۵۰ میلیون مترمکعب در روز تولید خواهیم داشت. میزان مصرف روزانه صنایع به جز پتروشیمی، حدود ۱۴۰ میلیون مترمکعب است. پیش‌بینی ما این است که با توجه به برنامه‌ریزی‌های انجام شده، با ذخیره گاززویل، بخش نیروگاه‌ها که بیش از دو برابر میزان ذخایر سال گذشته است، امسال محدودیتی کمتری داشته باشیم. حداقل این که قطعی برق چندانی نداشته باشیم و محدودیت گاز هم تشدید نشود و تقریباً مانند سال گذشته باشد.

معاون وزیر صمت درخصوص علت برخی ناهماهنگی‌ها میان وزارت‌خانه‌های مرتبط برای تامین انرژی مورد نیاز صنایع نیز گفت: با توجه به بحران‌هایی که وجود داشت کارگروه بهینه‌سازی از سال گذشته در وزارت کشور شکل گرفته است. در این کارگروه با مدیریت وزارت کشور و حضور شرکت گاز، وزارت نیرو، وزارت صمت و شرکت پخش و پالایش فرآورده‌های نفتی، جلسات هماهنگی برگزار می‌شود. اما در برخی موارد با توجه به عمق بحران، صنعت بیش از میزان پیش‌بینی شده با محدودیت مواجه می‌شود. جلسات مشترک با وزارت نیرو هم برگزار می‌شود، اما گاهی خلف وعده‌هایی اتفاق می‌افتد. تخصیص مشخصی مورد توافق قرار می‌گیرد، اما در عمل آن اتفاق نمی‌افتد و یا بحران پیش‌بینی نشده‌ای رخ می‌دهد و برنامه‌ریزی که از قبل انجام شده است، تحقق پیدا نمی‌کند. معاون وزیر صمت با اشاره به این که یک برنامه جامع درخصوص رفع ناترازی‌های انرژی در نهاد ریاست جمهوری در دست اقدام است، گفت: موضوع ناترازی یک موضوع کلان است و فقط به بخش صنعت مربوط نیست. از بین بردن ناترازی بخش صنعت قاعدتاً وابسته به میزان مصرف بخش خانگی و تجاری است. باید یک بهینه‌سازی را شاهد باشیم

خلف وعده برخی نهادها

معاون وزیر صمت درخصوص علت برخی ناهماهنگی‌ها میان وزارت‌خانه‌های مرتبط برای تامین انرژی مورد نیاز صنایع نیز گفت: با توجه به بحران‌هایی که وجود داشت کارگروه بهینه‌سازی از سال گذشته در وزارت کشور شکل گرفته است. در این کارگروه با مدیریت وزارت کشور و حضور شرکت گاز، وزارت نیرو، وزارت صمت و شرکت پخش و پالایش فرآورده‌های نفتی، جلسات هماهنگی برگزار می‌شود. اما در برخی موارد با توجه به عمق بحران، صنعت بیش از میزان پیش‌بینی شده با محدودیت مواجه می‌شود. جلسات مشترک با وزارت نیرو هم برگزار می‌شود، اما گاهی خلف وعده‌هایی اتفاق می‌افتد. تخصیص مشخصی مورد توافق قرار می‌گیرد، اما در عمل آن اتفاق نمی‌افتد و یا بحران پیش‌بینی نشده‌ای رخ می‌دهد و برنامه‌ریزی که از قبل انجام شده است، تحقق پیدا نمی‌کند. معاون وزیر صمت با اشاره به این که یک برنامه جامع درخصوص رفع ناترازی‌های انرژی در نهاد ریاست جمهوری در دست اقدام است، گفت: موضوع ناترازی یک موضوع کلان است و فقط به بخش صنعت مربوط نیست. از بین بردن ناترازی بخش صنعت قاعدتاً وابسته به میزان مصرف بخش خانگی و تجاری است. باید یک بهینه‌سازی را شاهد باشیم

توسعه صادرات غیر نفتی با همراهی بخش خصوصی یکی از مهم‌ترین اهدافی است که توسط دولت چهاردهم دنبال می‌شود. در همین حال مذاکراتی برای عقد موافقت‌نامه تجارت ترجیحی و آزاد در حال انجام است. در این میان سازمان توسعه تجارت نیز به‌عنوان یکی از متولیان بخش تجارت کشور به دنبال ارتقا روابط با نهادهای موثر در حوزه تجارت است. تشکیل تیم وزارت خارجه برای تنظیم قوانین تجارت

محمدعلی دهقان دهنوی معاون وزیر صمت در نشستتی که با عنوان «صادرات و بازارهای بین‌المللی» برگزار شد، گفت: کشورهای موفق، دیپلماسی تجاری را ابزاری کلیدی در توسعه اقتصادی خود می‌دانند و رؤسای کشورها شخصاً در مذاکرات تجاری بزرگ حضور دارند. ایران نیز در حال مذاکره با ۶ کشور برای امضای موافقت‌نامه‌های تجارت ترجیحی و آزاد است و بخش قابل‌توجهی از روابط سیاسی کشور حول محور تجارت شکل گرفته است. به گزارش مهر رئیس سازمان توسعه تجارت با بیان اینکه برای هر اعزام هیات تجاری باید برنامه‌ریزی دقیق داشته باشیم، گفت: کار گروه‌هایی برای ۲۰ شریک تجاری اول تشکیل خواهد شد تا نقشه راه مشخص شود.

در ادامه سعید سمزاده، مدیرکل دیپلماسی اقتصاد مقاومتی وزارت امور خارجه، گفت: وزارت امور خارجه همواره در کنار بخش خصوصی قرار دارد و این سیاست دستور مستقیم رئیس‌جمهور است. او با اشاره به مشکلات صادرات و موانع موجود گفت: هدف اصلی ما رفع مشکلات بخش خصوصی است، اما متأسفانه کشور گرفتار انبوهی از قوانین شده و یکی از ملامت‌های ما نظم دادن به این قوانین است. قوانین گاه محدودیت‌هایی ایجاد می‌کنند که حتی با دستور ریاست جمهوری هم هماهنگ نیستند و برطرف کردن آنها زمان‌بر است. وی افزود: در جلسات حاکمیتی، همیشه نماینده بخش خصوصی بوده‌ایم و برای رفع موانع آن تلاش می‌کنیم. اگر گاهی نتیجه مطلوب حاصل نمی‌شود، به دلیل پیچیدگی قوانین و محدودیت اختیارات ماست، اما پیگیری ادامه دارد.

تقویت عرضه از تالار دوم

امکان معاملات بازرگانان به صورت مستقیم در تالار دوم فراهم شود.
مشاهده عملکرد تقریباً ۵۰ روزه تالار دوم نشان می‌دهد، تلاش سیاستگذار ارزی برای کاهش شکاف میان قیمت ارز در بازار رسمی و غیررسمی به تدریج و گام به گام در حال انجام است. با این حال به دلیل کم بودن عمق این بازار و همچنین سطح ریسک پایین‌تر نسبت به بازار آزاد، نرخ ارز در این بازار تفاوت‌هایی با قیمت ارز در بازار آزاد دارد. طی این مدت نرخ دلار در مبادلات تالار دوم ارز تجاری رقمی بیش‌تر نرخ دلار مرکز مبادله و پایین‌تر از نرخ دلار در مبادلات تالار دوم طی هفتگی اخیر بین ۸۰ تا ۹۵ هزار تومان ثبت شده است. درحالی‌که کف و سقف نرخ دلار در بازار آزاد در بازه زمانی بین ابتدای شهریور ماه تاکنون، بین ۹۴ هزار تومان تا ۱۱۷ هزار و ۲۰۰ تومان در نوسان بوده است. روز گذشته نرخ دلار بازار آزاد ۱۰۷ هزار و ۹۵۰ تومان بود. بر این اساس، تالار دوم مرکز مبادله ایران که قرار بود فصل جدیدی در سیاستگذاری ارزی آغاز کند، به نظر می‌رسد به سرنوشت دلار نیمه، یعنی ایجاد کردن نرخ جدیدی به بازار ارز مبتلا شده است. کارشناسان پیش از این نسبت به اضافه شدن نرخ جدید به بازار ارز اقتصاد ایران توسط راهاندازی تالار دوم مرکز مبادله هشدار داده بودند.

در شهر یور، صادرات افزایش یافت

تا سا گاز در اختیار بخش صنعت قرار گیرد، بخش صنعت هم به صورت موازی باید بهینه‌سازی و به روزرسانی تکنولوژی‌ها را انجام دهد تا ناترازی مدیریت و رفع شود.

شجاعی درخصوص راهبردهایی که در بخش صنعت و معدن برای کاهش و رفع ناترازی‌ها پیگیری شده است، گفت: اگرچه تولید و تامین انرژی وظیفه ذاتی ما نیست به عمق بحران ورود کردیم و در حوزه گاز در بالادست سرمایه‌گذاری کردیم. در بحث برق هم به همین شکل صنایع نیروگاه‌های خودتامین احداث کردند و احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر را هم در سطح خوبی پیش برده‌اند. در این رابطه یک چالش قابل توجه داریم که مانع از سرمایه‌گذاری‌های بیشتر است. صنعت به تامین و تولید انرژی ترغیب می‌شود، اما متأسفانه در پیک تولید برق تولید شده توسط صنایع در اختیار آنها قرار نمی‌گیرد.

معاون وزیر صمت توضیح داد: سال‌ گذشته در فصل سرما ۱۰ میلیون مترمکعب گاز برای نیروگاه‌های خودتامین نیاز داشتیم، اما در پیک مصرف صرفاً ۱ میلیون مترمکعب گاز دریافت کردیم. نیروگاه‌ها از مدار خارج شدند و در اولویت تامین گاز نبودند. امسال هم در زمان اوج مصرف برق تولیدی صنایع به شبکه اختصاص یافت و برق صنایع قطع شد. این موارد خلف وعده‌هایی است که اتفاق می‌افتد و مانع از سرمایه‌گذاری‌های جدید می‌شود. معاون وزیر صمت گفت: برخی سرمایه‌گذاری‌ها در صنعت انجام شده که امسال به بهره‌برداری نمی‌رسد. طرح‌هایی که از سال قبل آغاز شده است با قوت بیشتری ادامه پیدا خواهد کرد. ضمن این که برخی شرکت‌های فولادی طرح جایگزین بخاری را با شرکت گاز پیگیری کردند. از محل این صرفه‌جویی به آنها گاز تخصیص داده شد و گاز هم قطع نشد. این اتفاق تجربه موفق‌یی بود و می‌توان این جنس فعالیت‌ها را تقویت کرد. شجاعی افزود: در بخش بهینه‌سازی هم این موضوع که در تولیدات صنعتی استانداردهای سختگیرانه اجرایی شود در دست اقدام است و هم این که در خود فرآیندها بتوانیم بهینه‌سازی را جلو ببریم.

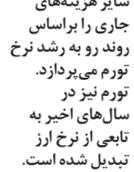
وی بیان کرد: بخش صنعت از تامین گاز از طریق واردات نیز استقبال می‌کند. وزارت صمت و بخش خصوصی موافقت خود را به صورت مکتوب اعلام کرده‌اند. در این زمینه مواردی از سوی کشورهای طرف قرارداد مطرح است و شرکت گاز هم ادله خود را دارد. این موضوع تا حدودی پیش رفته است، اما با برخی چالش‌ها مواجه شده است.

معاون وزارت صمت در پایان تأکید کرد: بارها در گزارش‌های شفاهی و مکتوب به مجموعه دولت و خود آقای رئیس‌جمهور میزان عدم‌تلف تولید از محل ناترازی‌های انرژی و تبعات این موضوع منتقل شده است. عدم‌النفع بخش صنعت و معدن در سال گذشته ۳۰۳ همت بود. سال گذشته به لحاظ محدودیت‌های انرژی سال خاصی را پشت سر گذاشتیم. صنایع از ابتدای آبان ماه با محدودیت گاز و همزمان از آذرماه با محدودیت برق مواجه شدند. عدم‌النفع بخش صنعت در ۶ ماهه نخست امسال به ۲۰۰ همت رسیده است. برآورد عدم‌تلف تا پایان سال رقمی مشابه سال گذشته است. البته باید منتظر شرایط آب و هوایی ماند، اما قاعدتاً کمتر از سال گذشته خواهد بود.

توان صنعت کاهش یافته است

مجتبی رضوی، نایب رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت ایران، در رابطه با مشکلاتی که صنعت به دلیل ناترازی با آن مواجه است، به «دنیای اقتصاد» گفت: صنعت از اردیبهشت ماه به قطعی برق و از آبان ماه با قطعی گاز مواجه است و سیاست‌های ناپایدار دولت تولید را با اختلال جدی مواجه کرده است. صنایع از سال‌ گذشته به دلیل نبود گاز با قطعی همزمان گاز و برق و عدم تامین انرژی کافی مواجه شده‌اند. بخش اعظم صنایع حتی قادر به تامین هزینه‌های سربار خودشان نیستند و دچار ضرر شده‌اند.

وی افزود: مصائب صنعت پایانی ندارد. برای گاز هم جایگزین مناسبی وجود ندارد و سوخت‌های مایع هم در بزرگه‌ها به دست صنایع نخواهد رسید. چرا که قسمت قابل ملاحظه‌ای از سوخت مایع در فصول سرد برای تامین سوخت مورد نیاز نیروگاه‌ها استفاده می‌شود و عملاً صنعت از آن بابت هم دچار مشکل خواهد شد. وی در ادامه گفت: بخش عمده‌ای از صنایع به دلیل قطع برق در تابستان زیر ۵۰ درصد ظرفیت کار کردند و همین اتفاق در مورد قطع گاز طی زمستان تکرار خواهد شد. مخصوصاً تولید صنایع بزرگ و انرژی‌بر به زیر ۵۰ درصد خواهد رسید. در چنین شرایطی نگهداشت واحدها بسیار دشوار می‌شود. واحدها یک ظرفیت ذخیره داشتند که با اتفاقاتی که طی یک تا دو سال گذشته رخ داده، مصرف شده است.

صادرکننده هزینه تولید همچنین خود و همچنین سایر هزینه‌های جاری را براساس روند رو به رشد نرخ تورم می‌پردازد.

تورم نیز در سال‌های اخیر به تابعی از نرخ ارز تبدیل شده است.

پیش‌بینی تعطیلی واحدهای صنعتی
به گفته رضوی، ناترازی از سال‌های گذشته وجود داشت، اما به دلیل این که روابط با ترکمنستان بهتر بود و قسمتی از گاز مناطق شمالی از این کشور تامین می‌شد، عملاً کل قطعی‌های گاز در طول سال حدود ۱۰ روز بود. از طرفی روابط با ترکمنستان تیره شده و از طرف دیگر استحصال گاز هم کاهش یافته است. به دلیل کمبود منابع مالی بخشی از سرمایه‌گذاری موردنیاز صنایع در بخش تامین گاز انجام نشد و همزمان مصرف گاز در کشور افزایش یافت. این عوامل سبب شد تا یک ناترازی طبیعی که حوزه مصرف گاز ایجاد شود. این ناترازی در سه سال اخیر بیشتر خود را نشان داده است. عملاً واحدهای صنعتی بدون گاز زمستان را به سر رسانده‌اند. به صورت پراکنده گاز در اختیار داشته‌اند، نتوانستند درآمد کسب کنند و درآمد آنها مداوم در حال کاهش است. در چنین شرایطی با تعطیلی واحدهای صنعتی در آینده‌ای بسا نزدیک خواهیم شد.

رضوی در ادامه گفت: سیاستگذاران متوجه نیستند که تصمیمات امروزشان چه تأثیری در آینده اقتصاد ایران دارد. با ضرری که تولیدکنندگان متحمل می‌شوند از قدرت مالیات‌ستانی خودش هم به آن نسبت کاسته می‌شود. مرگ خاموش صنعت در نهایت خود دولت را گرفتار خواهد کرد. جنگ تحمیلی ۱۲ روزه و وقوع آن افزایش هزینه‌های تعرفه برق و گاز سبب تعدیل نیرو توسط واحدهای صنعتی شد. او افزود: نگاه بلندمدت برای مسائل وجود ندارد. سیاستگذاران استراتژی روزانه دارند و برای مسائل روزمره تصمیم می‌گیرند و قدرت تبیین و حل مسائل آینده وجود ندارد. بخشی از مشکل سیاستگذاری این است که افراد تصمیم‌ساز فاقد صلاحیت‌های حداقلی تخصصی هستند.

توسعه صادرات غیر نفتی با همراهی بخش خصوصی یکی از مهم‌ترین اهدافی است که توسط دولت چهاردهم دنبال می‌شود. در همین حال مذاکراتی برای عقد موافقت‌نامه تجارت ترجیحی و آزاد در حال انجام است. در این میان سازمان توسعه تجارت نیز به‌عنوان یکی از متولیان بخش تجارت کشور به دنبال ارتقا روابط با نهادهای موثر در حوزه تجارت است.

تشکیل تیم وزارت خارجه برای تنظیم قوانین تجارت
محمدعلی دهقان دهنوی معاون وزیر صمت در نشستتی که با عنوان «صادرات و بازارهای بین‌المللی» برگزار شد، گفت: کشورهای موفق، دیپلماسی تجاری را ابزاری کلیدی در توسعه اقتصادی خود می‌دانند و رؤسای کشورها شخصاً در مذاکرات تجاری بزرگ حضور دارند. ایران نیز در حال مذاکره با ۶ کشور برای امضای موافقت‌نامه‌های تجارت ترجیحی و آزاد است و بخش قابل‌توجهی از روابط سیاسی کشور حول محور تجارت شکل گرفته است. به گزارش مهر رئیس سازمان توسعه تجارت با بیان اینکه برای هر اعزام هیات تجاری باید برنامه‌ریزی دقیق داشته باشیم، گفت: کار گروه‌هایی برای ۲۰ شریک تجاری اول تشکیل خواهد شد تا نقشه راه مشخص شود.

در ادامه سعید سمزاده، مدیرکل دیپلماسی اقتصاد مقاومتی وزارت امور خارجه، گفت: وزارت امور خارجه همواره در کنار بخش خصوصی قرار دارد و این سیاست دستور مستقیم رئیس‌جمهور است. او با اشاره به مشکلات صادرات و موانع موجود گفت: هدف اصلی ما رفع مشکلات بخش خصوصی است، اما متأسفانه کشور گرفتار انبوهی از قوانین شده و یکی از ملامت‌های ما نظم دادن به این قوانین است. قوانین گاه محدودیت‌هایی ایجاد می‌کنند که حتی با دستور ریاست جمهوری هم هماهنگ نیستند و برطرف کردن آنها زمان‌بر است. وی افزود: در جلسات حاکمیتی، همیشه نماینده بخش خصوصی بوده‌ایم و برای رفع موانع آن تلاش می‌کنیم. اگر گاهی نتیجه مطلوب حاصل نمی‌شود، به دلیل پیچیدگی قوانین و محدودیت اختیارات ماست، اما پیگیری ادامه دارد.

توسعه صادرات غیر نفتی با همراهی بخش خصوصی یکی از مهم‌ترین اهدافی است که توسط دولت چهاردهم دنبال می‌شود. در همین حال مذاکراتی برای عقد موافقت‌نامه تجارت ترجیحی و آزاد در حال انجام است. در این میان سازمان توسعه تجارت نیز به‌عنوان یکی از متولیان بخش تجارت کشور به دنبال ارتقا روابط با نهادهای موثر در حوزه تجارت است.

تشکیل تیم وزارت خارجه برای تنظیم قوانین تجارت
محمدعلی دهقان دهنوی معاون وزیر صمت در نشستتی که با عنوان «صادرات و بازارهای بین‌المللی» برگزار شد، گفت: کشورهای موفق، دیپلماسی تجاری را ابزاری کلیدی در توسعه اقتصادی خود می‌دانند و رؤسای کشورها شخصاً در مذاکرات تجاری بزرگ حضور دارند. ایران نیز در حال مذاکره با ۶ کشور برای امضای موافقت‌نامه‌های تجارت ترجیحی و آزاد است و بخش قابل‌توجهی از روابط سیاسی کشور حول محور تجارت شکل گرفته است. به گزارش مهر رئیس سازمان توسعه تجارت با بیان اینکه برای هر اعزام هیات تجاری باید برنامه‌ریزی دقیق داشته باشیم، گفت: کار گروه‌هایی برای ۲۰ شریک تجاری اول تشکیل خواهد شد تا نقشه راه مشخص شود.

در ادامه سعید سمزاده، مدیرکل دیپلماسی اقتصاد مقاومتی وزارت امور خارجه، گفت: وزارت امور خارجه همواره در کنار بخش خصوصی قرار دارد و این سیاست دستور مستقیم رئیس‌جمهور است. او با اشاره به مشکلات صادرات و موانع موجود گفت: هدف اصلی ما رفع مشکلات بخش خصوصی است، اما متأسفانه کشور گرفتار انبوهی از قوانین شده و یکی از ملامت‌های ما نظم دادن به این قوانین است. قوانین گاه محدودیت‌هایی ایجاد می‌کنند که حتی با دستور ریاست جمهوری هم هماهنگ نیستند و برطرف کردن آنها زمان‌بر است. وی افزود: در جلسات حاکمیتی، همیشه نماینده بخش خصوصی بوده‌ایم و برای رفع موانع آن تلاش می‌کنیم. اگر گاهی نتیجه مطلوب حاصل نمی‌شود، به دلیل پیچیدگی قوانین و محدودیت اختیارات ماست، اما پیگیری ادامه دارد.

توسعه صادرات غیر نفتی با همراهی بخش خصوصی یکی از مهم‌ترین اهدافی است که توسط دولت چهاردهم دنبال می‌شود. در همین حال مذاکراتی برای عقد موافقت‌نامه تجارت ترجیحی و آزاد در حال انجام است. در این میان سازمان توسعه تجارت نیز به‌عنوان یکی از متولیان بخش تجارت کشور به دنبال ارتقا روابط با نهادهای موثر در حوزه تجارت است.

تشکیل تیم وزارت خارجه برای تنظیم قوانین تجارت
محمدعلی دهقان دهنوی معاون وزیر صمت در نشستتی که با عنوان «صادرات و بازارهای بین‌المللی» برگزار شد، گفت: کشورهای موفق، دیپلماسی تجاری را ابزاری کلیدی در توسعه اقتصادی خود می‌دانند و رؤسای کشورها شخصاً در مذاکرات تجاری بزرگ حضور دارند. ایران نیز در حال مذاکره با ۶ کشور برای امضای موافقت‌نامه‌های تجارت ترجیحی و آزاد است و بخش قابل‌توجهی از روابط سیاسی کشور حول محور تجارت شکل گرفته است. به گزارش مهر رئیس سازمان توسعه تجارت با بیان اینکه برای هر اعزام هیات تجاری باید برنامه‌ریزی دقیق داشته باشیم، گفت: کار گروه‌هایی برای ۲۰ شریک تجاری اول تشکیل خواهد شد تا نقشه راه مشخص شود.

در ادامه سعید سمزاده، مدیرکل دیپلماسی اقتصاد مقاومتی وزارت امور خارجه، گفت: وزارت امور خارجه همواره در کنار بخش خصوصی قرار دارد و این سیاست دستور مستقیم رئیس‌جمهور است. او با اشاره به مشکلات صادرات و موانع موجود گفت: هدف اصلی ما رفع مشکلات بخش خصوصی است، اما متأسفانه کشور گرفتار انبوهی از قوانین شده و یکی از ملامت‌های ما نظم دادن به این قوانین است. قوانین گاه محدودیت‌هایی ایجاد می‌کنند که حتی با دستور ریاست جمهوری هم هماهنگ نیستند و برطرف کردن آنها زمان‌بر است. وی افزود: در جلسات حاکمیتی، همیشه نماینده بخش خصوصی بوده‌ایم و برای رفع موانع آن تلاش می‌کنیم. اگر گاهی نتیجه مطلوب حاصل نمی‌شود، به دلیل پیچیدگی قوانین و محدودیت اختیارات ماست، اما پیگیری ادامه دارد.

توسعه صادرات غیر نفتی با همراهی بخش خصوصی یکی از مهم‌ترین اهدافی است که توسط دولت چهاردهم دنبال می‌شود. در همین حال مذاکراتی برای عقد موافقت‌نامه تجارت ترجیحی و آزاد در حال انجام است. در این میان سازمان توسعه تجارت نیز به‌عنوان یکی از متولیان بخش تجارت کشور به دنبال ارتقا روابط با نهادهای موثر در حوزه تجارت است.

تشکیل تیم وزارت خارجه برای تنظیم قوانین تجارت
محمدعلی دهقان دهنوی معاون وزیر صمت در نشستتی که با عنوان «صادرات و بازارهای بین‌المللی» برگزار شد، گفت: کشورهای موفق، دیپلماسی تجاری را ابزاری کلیدی در توسعه اقتصادی خود می‌دانند و رؤسای کشورها شخصاً در مذاکرات تجاری بزرگ حضور دارند. ایران نیز در حال مذاکره با ۶ کشور برای امضای موافقت‌نامه‌های تجارت ترجیحی و آزاد است و بخش قابل‌توجهی از روابط سیاسی کشور حول محور تجارت شکل گرفته است. به گزارش مهر رئیس سازمان توسعه تجارت با بیان اینکه برای هر اعزام هیات تجاری باید برنامه‌ریزی دقیق داشته باشیم، گفت: کار گروه‌هایی برای ۲۰ شریک تجاری اول تشکیل خواهد شد تا نقشه راه مشخص شود.

مهاجرانی: توقع مردم صعود به دور دوم جام جهانی است

عرفان حمیدی – تیم ملی فوتبال کشورمان با تمام نقاط ضعف و قوت خود، در مسیر آماده‌سازی برای حضور در جام جهانی ۲۰۲۶قرار دارد.

تیم ملی فوتبال کشورمان با تمام نقاط ضعف و قوت خود، در مسیر آماده‌سازی برای حضور در جام جهانی ۲۰۲۶ قرار دارد. دیدار مقابل تیم‌های روسیه و تانزانیا در فیفادی مهرماه از جمله برنامه‌های تیم ملی بود و این در حالی است که به طن کارشناسان فوتبال با وجود تمامی کاستی‌ها و محدودیت‌های موجود در برگزاری بازی‌های تدارکاتی، تیم ملی نیازمند تقابل با تیم‌های مطرح جهان است، موضوعی که به نظر می‌رسد تا حد زیادی غیرقابل دسترسی باشد.
حشمت مهاجرانی، سرمربی اسبق تیم ملی در خصوص برگزاری ۲ بازی دوستانه و باخت تیم ملی مقابل روسیه به «پران ورزشی» گفت: «باید بازی با روسیه را کلاس درس بدانیم. روسیه تیم خوبی بود و این قابلیت را دارد تا یقه سایر تیم‌ها را بگیرد. البته نباید به نتایج بازی‌های تدارکاتی توجه کرد و براساس نتایج به دست آمده، درباره کادر فنی و بازیکنان اظهار نظر کرد. مهم‌ترین موضوع در برگزاری بازی‌های دوستانه برنامه‌ای است که تیم در مسیر آماده‌سازی برای

آلکساندر ایساک، مهاجم سوئدی که تابستان گذشته با مبلغی رکوردشکن به ارزش ۱۲۵ میلیون یورو از نیوکاسل به لیورپول پیوست، هنوز نتوانسته در ترکیب تیم جدیدش درخشش مورد

انتظار را نشان دهد. عملکرد او تاکنون محدود به تنها یک گل در ۲۸۲ دقیقه بازی بوده است، رقمی که برای گران‌ترین خرید تاریخ فوتبال بریتانیا نگران‌کننده به نظر می‌رسد. لیورپول در شرایطی دشوار فصل را آغاز کرده و با چهار شکست پیاپی در تمامی رقابت‌ها، از صدر جدول فاصله گرفته است. در این میان، نگاه‌ها بیش از هر زمان دیگری به ایساک دوخته شده

است، بازیکنی که با امید زیادی برای تکرار موفقیت‌های خود در نیوکاسل به آنفیلد آمد، اما هنوز نتوانسته با ریتم تیم هماهنگ شود. گزارش‌ها نشان می‌دهد دلیل اصلی افت او، کمبود آمادگی و ریتم بازی است. ایساک در دوران پیش‌فصل حاضر به شرکت در تمرینات نیوکاسل نشد تا انتقالش به لیورپول نهایی شود و همین موضوع باعث شد بدون بازی‌های آماده‌سازی به تیم جدیدش بپیوندد. آرنه اسلات، سرمربی لیورپول اذعان کرده که ایساک اکنون پس از چند هفته تمرین، از نظر بدنی در شرایط ایده‌آل قرار گرفته و باید از این پس با معیار واقعی قضاوت شود. با این حال مشکل ایساک فقط در آمادگی جسمانی خلاصه نمی‌شود. او هنوز نتوانسته ارتباط مؤثری با هم‌تیمی‌های جدیدش برقرار کند.

بازگشت آقای سرسخت

پس از آنکه آنژه پوستکوگلو دقایقی پس از شکست مقابل چلسی و بدون حتی یک پیروزی از سمت خود به‌عنوان سرمربی ناتینگهام فارست برکنار شد، اوانجلوس ماریناکیس مالک یونانی و پرحاشیه این تیم که حالا از یک مالک ولخرج محسوب به یک فرد مغرب‌نور بین هواداران این تیم تبدیل شده، به سراغ گزینه‌ای رفت که معمولاً بهترین گزینه برای نجات دادن تیم‌های بحران زده و نزدیک به منطقه سقوط محسوب می‌شود: شان دایچ. سرمربی سابق برنلی که با این تیم از سطح دوم فوتبال انگلیس به سهمیه لیگ اروپا رسیده بود، در سال ۲۰۲۳ مأموریتی مشابه را برای نجات اورتون برعهده گرفت و طی دو فصل متوالی، موفق شد این تیم را از سقوط نجات دهد. هرچند که شروع ضعیف در فصل ۲۴–۲۰۲۵، موجب اخراج او شد تا دیوید مویس جای دایچ را بر روی نیمکت تاقی‌ها بگیرد. حالا ناتینگهام فارست پس از اخراج نونو اسپریتو سانتو به دلیل مشکلات شخصی با مالک و اخراج آنژه پوستکوگلو به دلیل نتایج ضعیف، این سرمربی را بار دیگر به لیگ برتر برگردانده تا شاهد سبک فوتبال موردعلاقه یعنی بازی کلاسیک مبتنی بر دفاع فشرده، توب‌های بلند و ضدحملات در ورزشگاه سیتی گراند باشیم. قرارداد دایچ در حالی تا سال ۲۰۲۷ اعتبار دارد که پوستکوگلو تنها ۳۹ روز روی نیمکت فارستست دوام آورد و دوران او، تبدیل به کوتاه‌ترین دوران حضور یک سرمربی دائمی روی نیمکت یک تیم لیگ برتری شد. ماریناکیس پس از دوران ناموفق آنژه، حالا به خوبی فهمیده با توجه به ابزار، هویت بازی و بنیان‌های دو سرمربی قبلی تیم یعنی استنیو کوپر و نونو اسپریتو سانتو، یک مربی واکشش‌گرا با تمرکز روی قدرت فیزیکی و حملات سریع، بیشتر از یک مربی با بازی مالکنانه و پر فشار مانند آنژه می‌تواند چاره کار این باشگاه ریشه‌دار با دو عنوان قهرمانی در جام باشگاه‌های اروپا باشد.

در روزهای اخیر، شایعاتی مبنی بر بازگشت استیو کوپر با مذاکرات با روبرتو مانچینی شنیده می‌شد اما در نهایت ماریناکیس تصمیم گرفت تا دایچ را به لیگ برت انگلیس برگرداند. اِدو گاسپارد مدیر ورزشی باشگاه که سابقه حضور در آرسنال را دارد و جورج سیریانوس مدیر فنی باشگاه، در این تصمیم نقش مهمی داشتند. در نهایت پس از بررسی کارنامه مربیگری دایچ و بازی‌هایی که او در برنلی و اورتون داشت، تصمیم به استخدام او توسط فارست گرفته شد.

حالا با حضور فارست در لیگ اروپا و انگیزه بالای دایچ برای نشان دادن خود در بالاترین سطح، هواداران به بازگشت روزهای خوش و بقا در لیگ برت انگلیس امیدوار شده‌اند؛ هرچند که دایچ با تیم سردرگم و بحران‌زده این روزهای فارست مسیر سختی را پیش رو خواهد داشت.

حضور در رقابت‌های رسمی دنبال می‌کند.

او به صحبت‌های خود این گونه ادامه داد: «خصوصیات بازی‌های دوستانه این است که نقاط ضعف تیم مشخص می‌شود تا در تمرینات آنها را اصلاح کنیم و در جریان بازی‌ها از این نقاط ضربه نخوریم. البته علاوه بر این می‌توانیم برای بهتر شدن نقاط قوت‌مان هم برنامه‌ریزی کنیم و با برنامه‌ای جامع جهت دستیابی به پیروزی اقدام کنیم، موضوعی که توسط تیم‌های دیگر انجام می‌شود و این تیم‌ها بیشترین بهره را از تقابل با حریفان تدارکاتی خود می‌برند.»

این سرمربی اسبق تیم ملی با اشاره به این موضوع که ما تعریف درستی از بازی‌های دوستانه نداریم، بیان داشت: «ما فقط به نتایج بازی‌های دوستانه اهمیت می‌دهیم و اگر تیم ملی برنده از زمین خارج شود از نظر ما تیم ملی خوب است و اگر بازنده باشد یعنی عملکرد بدی داشته و باید تیم ملی را نقد کنیم. تیم ملی از دل لیگ خارج می‌شود مگر ما لیگ خوبی داریم که از تیم ملی توقع داریم! آیا لیگ ما پدیده‌ای به تیم ملی معرفی کرده است؟ تیم‌های بزرگ باشگاهی ما نتوانستند در مصاف با تیم‌های درجه دو آسیا از عظمت فوتبال ایران دفاع کنند که این به دلیل کیفیت بد لیگ‌مان است.»

مهاجرانی افزود: «معمولا تیم‌های ایرانی به واسطه هوش مربیان و بازیکنان به برخی از نتایج دست پیدا می‌کنند و در واقع می‌توان گفت که این نتایج خوب به دلیل برنامه‌ریزی مسئولان نبوده است. باید برای بهتر شدن هدف داشته باشیم و براساس آن برنامه تدوین کنیم. در فوتبال هر چقدر بیشتر تمرین کنید، مهارت‌تان بیشتر می‌شود و اگر به دنبال کسب تجربه هستید، نیاز به مسابقه خواهید داشت که این موضوع در مورد تیم ملی ما صدق می‌کند. خیلی از مسائل در فوتبال وجود دارد که با تنوری و صحبت کردن می‌توان آنها را برطرف کرد.»

او با اشاره به این موضوع که یک لیگ خوب و پویا می‌تواند تیم ملی منظم داشته باشد، تصریح کرد: «در فوتبال انضباط و دیسپلین از اتاق رئیس شروع و به نتیجه ختم می‌شود. اگر در رده ریاست مشکلی نداشته باشیم، در رده‌های پایین‌تر هم دچار مشکل نخواهیم شد. در حال حاضر خیلی از مسائل در فوتبال ما مطرح است و تیم ملی در حد و اندازه‌های خودش ظاهر نمی‌شود. این در حالی است که مردم دوست دارند تیم ملی بازی‌های زیبایی ارائه دهد و مقدمه این کار هم برگزاری بازی‌های تدارکاتی است.»

این سرمربی اسبق تیم ملی در پاسخ به این سؤال که آیا تیم ملی نیازمند جوانگرایی نیست؟ گفت: «خیلی سخت است که در آستانه مسابقات جام جهانی جوانگرایی کرد. آیا بازیکنی داریم که جایگزین مهدی طارمی کنیم؟ طارمی اگر خوب تغذیه شود، می‌تواند شمر ثمر باشد. جوانگرایی باید در زمان مناسبی اتفاق بیفتد. باید برای جوان کردن تیم یک برنامه زمانی داشته باشیم و براساس آن جلو برویم تا از این کار نتیجه بگیریم؛ چرا که ممکن است جوانگرایی نتیجه‌ای نداشته باشد و یک تیم با این کار شکست بخورد.»

مهاجرانی در خصوص ضعف خط دفاعی تیم ملی بیان داشت: «خط دفاعی ما آسیب‌پذیر است و ما مشکلاتی در این خط داریم و طبیعتاً در صورتی که خط دفاعی آسیب‌پذیر باشد به تمام خطوط سرایت خواهد کرد، این ضعف باعث می‌شود تا مهاجمان به درستی تغذیه نشوند. بازیکنان ما به حمایت بیشتر نیاز دارند. سهمیه راهیابی به جام جهانی اضافه شده و این بی‌سابقه است. توقع مردم صعود تیم ملی به دور دوم مسابقات جام جهانی است. تیم ملی ایران اولین تیم آسیایی بود که توانست جواز حضور در جام‌جهانی را کسب کند و امیدواریم که در جام جهانی به اهدافمان دست یابیم.»

او حضور دیوانه یک مربی ایرانی در جام جهانی را نشانه‌ر رشد فوتبال کشور دانست و تصریح کرد: «تیم ملی در دوره‌های گذشته جام جهانی با مربیان خارجی در مسابقات حاضر شد و سال‌هاست که تیم ملی با یک مربی ایرانی در جام جهانی حاضر نمی‌شود!اما این دوره شرایط تغییر کرده و یک مربی ایرانی هدایت تیم ملی را در جام جهانی برعهده خواهد داشت. این برای فوتبال ایران افتخار بزرگی است که پس از سال‌ها، دوباره تکرار شد. امیدواریم که این موضوع به کسب نتایج درخشان در جام‌جهانی بینجامد.»

آلکساندر ایساک، مهاجم سوئدی که تابستان گذشته با مبلغی رکوردشکن به ارزش ۱۲۵ میلیون یورو از نیوکاسل به لیورپول پیوست، هنوز نتوانسته در ترکیب تیم جدیدش درخشش مورد انتظار را نشان دهد. عملکرد او تاکنون محدود به تنها یک گل در ۲۸۲ دقیقه بازی بوده است، رقمی که برای گران‌ترین خرید تاریخ فوتبال بریتانیا نگران‌کننده به نظر می‌رسد. لیورپول در شرایطی دشوار فصل را آغاز کرده و با چهار شکست پیاپی در تمامی رقابت‌ها، از صدر جدول فاصله گرفته است. در این میان، نگاه‌ها بیش از هر زمان دیگری به ایساک دوخته شده	
است، بازیکنی که با امید زیادی برای تکرار موفقیت‌های خود در نیوکاسل به آنفیلد آمد، اما هنوز نتوانسته با ریتم تیم هماهنگ شود. گزارش‌ها نشان می‌دهد دلیل اصلی افت او، کمبود آمادگی و ریتم بازی است. ایساک در دوران پیش‌فصل حاضر به شرکت در تمرینات نیوکاسل نشد تا انتقالش به لیورپول نهایی شود و همین موضوع باعث شد بدون بازی‌های آماده‌سازی به تیم جدیدش بپیوندد. آرنه اسلات، سرمربی لیورپول اذعان کرده که ایساک اکنون پس از چند هفته تمرین، از نظر بدنی در شرایط ایده‌آل قرار گرفته و باید از این پس با معیار واقعی قضاوت شود.	
با این حال مشکل ایساک فقط در آمادگی جسمانی خلاصه نمی‌شود. او هنوز نتوانسته ارتباط مؤثری با هم‌تیمی‌های جدیدش برقرار کند.	

برد یک گله، این همه جار و جنجال ندارد

فجرسپاسی با انگیزه‌ای که در بازیکنان

این تیم وجود داشت، نه تنها توانست در لیگ یک فوتبال درخشش خوبی داشته باشد، بلکه سا حضور در لیگ برتر هم روزهای خوبی را سپری و نتایج خوبی کسب کرد.

اما در طول سال‌های گذشته و در فصل‌های مختلف لیگ برتر، همیشه تیم‌های بودند که نتایج خوبی کسب کردند و در نهایت شاید الان هیچ اسمی از آنها وجود ندارد و مخصوصاً اینکه فوتبال روزهای خوب و بد زیادی دارد.

اما آنچه که در خاطره‌ها باقی می‌ماند،

رفتار و منش بازیکنان و سرمربیان است که حتی در این شرایط استثنایی اخلاقی هم مشتری دارد و رفتار و گفتار بازیکنان، سرمربیان و مدیران ورزشی و فوتبالی در اذهان مردم باسای می‌ماند و مردم درباره آنها قضاوت می‌کنند.

پیروز قربانی بعد از بازی تیمش مقابل شمس‌آذر قزوین که این روزها قهرنشین جدول رده‌نوی است، گفت: «شما اگر می‌گویید: «شما اگر می‌خواهید از تیم‌تان دفاع کنید سعی کنید با سواد بیشتر باشد، با این حرف‌ها به جایی نمی‌رسید.

مربی تیم شما دپروز ۲۰ دقیقه در فرانس خبری صحبت کرد، ۱۸ دقیقه درباره فجر حرف زده است، اینها حرفه‌ای نیست، فوتبال فن است، مثلاً این سؤال را می‌پرسی که تعصبات را به شمس آذر نشان بدهی؟ به این شکل باشید اندر خم یک کوچه می‌مانید؛ همه را می‌گوییم شما را نمی‌گویم، بروید اول ببینید مشکل کار خودتان چیست. الان من خیلی محترمانه با شما صحبت می‌کنم وگرنه اگر این دوربین‌ها نبود طور دیگری جواب شما را می‌دادم.»

اینکه قربانی این‌گونه فضای فرهنگی– ورزشی باشگاه‌ها و کنفرانس مطبوعاتی را با دیگر فضاها اشتباه می‌گیرد، حتماً بخشی از آن به خاطر کسب نتایج فجرسپاسی است که انگار غرور را به برخی از این مجموعه تزریق کرده است، اما اولا سرد یا یک گل مقابل قهرنشین، این همه جار و جنجال ندارد و در ثانی باید منتظر پایان فصل ماند و دید آیا فجر می‌تواند همچنان، نتایج خوبی کسب کند. ناگفته نپیداست که در این فصل از رقابت‌ها، پیشتر تیم‌ها و بویژه مدعیان همیشگی شرایط خوبی نداشته‌اند و نتایج چند هفته گذشته، خیلی ملاک مناسبی برای ارزیابی تیم‌ها نیست، اما انگار برخی‌ها را هوایی کرده است.

فرصت صدرنشینی در کوپر

یک مسابقه بیشتر نسبت به رقبا به صدر جدول برسد؛ شانس‌ی که دو بار با لغزیدن در مسابقاتی نه چندان تشوار از دست داد اما دوباره می‌تواند به آن دست یابد. البته این شانس برای گل‌گهر نیز محفوظ است و آنها که فرصت رسیدن به صدر را همین هفته پیش از دست دادند می‌توانند دوباره به این مهم دست یابند که حتماً برای مجموعه تحت اختیار تاراتار اتفاق بسیار بزرگی محسوب می‌شود.

در پنج تقابل و رویارویی دو تیم در لیگ برتر غیر از بازی در مساوی شد پرسپولیس چهار برد یک گله مقابل گل‌گهر دارد. در پنج بازی اخیر دو تیم اما شرایط میزبان این مسابقه بهتر است. پرسپولیس در پنج دیدار نیم فصل دومش دو برد و سه باخت داشته اما گل‌گهر سه برد، یک باخت و یک مساوی به دست آورده که تساوی‌اش هم مقابل سپاهان رقم خورده است.

در تیم پرسپولیس اتفاق امیدوارکننده نسبت به بازی‌های اخیر بازگشت تعدادی از مصدومان این تیم در فاز حمله است که می‌تواند شرایط را بهتر کند هر چند در قبال این اخبار خوش مصدومیت کنعانی داگان و میلا محمدی می‌تواند نگران‌کننده باشد. در تیم گل‌گهر نیز تاراتار دو بازیکن مهم و تأثیرگذارش محمدمهدی زارع و علیرضا علیزاده را بعد از مصدومیتی که نصیب آنها شده بود در اختیار خواهد داشت و به نظر با توپ پر آماده میزبانی از پرسپولیس و شکست طلسم گل‌گهر مقابل سرخ‌هاست.

مدافع تازه‌وارد مأمور مهار ستاره گل‌گهر

به نظر می‌رسد در سیرجان فرزین معامله‌گری برای اولین بار در ترکیب اصلی پرسپولیس به میدان برود.

مدافع چپ خوزستانی و شماره ۲۰ سرخ‌ها که در نقل و انتقالات زمستانی با تلاش و

رایزنی طولانی مدیران این باشگاه و رقم قابل توجهی که برای رضایت‌نامه‌اش پرداخت شد نسبت به دو خرید دیگر سرخ‌ها در پنجره زمستانی کمتر بازی کرده است. معامله‌گری در دو بازی قبلی سرخ‌ها مقابل چادرملو و ملوان به عنوان بازیکن جاننشین به میدان رفت اما زمان زیادی در میدان نبود که بتوان قضاوتی نسبی درباره سطح کیفی او داشت. حالا گفته می‌شود میلا محمدی بعد از بازی با ملوان مدصومیت شده و قادر به هراهی تیمش در دیدار حساس و سخت سیرجان نخواهد بود. این اتفاق شانس فرزین معامله‌گری را برای اولین حضور در ترکیب اصلی سرخ‌ها فراهم خواهد کرد و همه منتظر

ورزش

روزنامهٔ «مذاقتصاد»

شنبه ۲۵ بهمن ماه ۱۴۰۴ | شماره ۸۶۱

www.marzeghtesad.ir

❖ **بی‌نظمی می‌کنم، جریمه نمی‌شوم!**

ماجرای غیبت‌های مکرر اندونگ، هافبک خارجی استقلال، در تمرینات این تیم، این روزها به یکی از معماهای بزرگ تبدیل شده است. این بازیکن که در فصل جاری با استقلال قرارداد منعقد کرده، سه رغم انتظارات فنی و تاکتیکی سایپنتو، بارها در تمرینات حضور نداشته و برخی منابع خبر داده‌اند که حتی با انتشار استوری‌هایی در شبکه‌های اجتماعی، از آمادگی خود برای بازگشت خبر داده است. اما این رفتار نه تنها باعث نگرانی کادر فنی و مدیریت باشگاه شده، بلکه پرسش‌های متعددی را درباره نحوه قرارداد و شیوه مدیریت این بازیکن ایجاد کرده است. ریکاردو سایپنتو، سرمربی استقلال، پیش از دیدار حساس با الوحدات اردن، بخشی از نشست خبری خود را به اندونگ اختصاص داد و به نوعی نشان داد که این غیبت‌ها و رفتارهای بدون هماهنگی، باعث ایجاد تنش و چالش در اردو شده است. پرسش اینجاست که قرارداد این بازیکن چگونه منعقد شده که او می‌تواند بدون مجازات یا برخورد باشگاه، تمرینات را ترک کند و احتمالاً به تمرینات بازگردد و هیچ بر خودی یا او نشود؟! همچنین جای سؤال دارد چرا باشگاه استقلال تاکنون شفاف‌سازی کامل در این خصوص انجام نداده و افکار عمومی را در جریان جزئیات نگذاشته است.

یکی دیگر از موضوعات مورد توجه هواداران، مسأله جریمه است. شنیده‌ها حاکی از آن است که اندونگ تاکنون جریمه نشده و این موضوع باعث شده شایبه «دست بالاتر» بودن یا برخورد با او در مقایسه با سایر بازیکنان ایجاد شود. سؤالات بسیاری در ذهن هواداران وجود دارد: آیا باشگاه برای حفظ آرامش تیم سکوت کرده یا دلایل فنی و مدیریتی دیگری در میان است؟ آیا اندونگ صرفاً با قصد بازگشت از طریق رسانه‌های اجتماعی فشار وارد می‌کند یا موضوعی پنهان وجود دارد؟

❖ .....

❖ **دل‌مان سوخت اما قانع نشدم!**

وحید هاشمیان دو ساعت تمام در تلویزیون حرف زد و از بدو حضورش در پرسپولیس تا همین روزهای اخیر که موقعیتش به خطر افتاده را بازگو کرد که البته بخشی از این حرف‌ها را در کنفرانس‌های مطبوعاتی‌اش چه قبل از مسابقات، چه بعد از آن گفته بود.

هاشمیان از همه چیز حرف زد؛ از چرایی جدایی دورسئون تا بازی دادن برخی نفرات در پست‌های غیر تخصصی. او حرف‌های تازه‌ای هم داشت. مثلاً اینکه برای اولین بار گفت وقتی هدایت تیم پرسپولیس را در دست گرفت تیم نامتوازن بسته شده بود. نکته‌ای که هیچ وقت به آن اشاره‌ای نداشت.

هاشمیان درباره شرایط تیم و مشکلاتش مواردی را بیان کرد که غالباً پذیرفتنی و منطقی به نظر می‌رسد اما در قبال مشکلات تیش و خواسته‌ای که از پرسپولیس وجود دارد حرفی نزد که امیدوارکننده یا توجیه‌کننده باشد.

او وقتی با این سؤال اساسی مواجه شد که تمیض نه خوب فوتبال‌بازی می‌کند نه خوب نتیجه می‌گیرد روی این نکته تأکید کرد که مگر بقیه تیم‌های لیگ برتر خوب بازی می‌کنند؟ نکته اینجاست که این جواب به هیچ وجه قانع‌کننده نیست و هیچ کس نمی‌پذیرد که چون هیچ تیمی در فوتبال ایران خوب بازی نمی‌کند پس طبیعی است که پرسپولیس هم به این مشکلات روبرو باشد.

برای هاشمیان اینکه تیمش در آمار مالکیت توپ دوم باشد یا از نظر تعداد موقعیت گل چهارمین تیم لیگ برتر باشد ظاهراً کافی است اما واقعیت اینکه حتی با ایسن آمار نه چندان جالب طی هفت هفته‌ای که از لیگ برتر گذشت

هیچ پیشرفتی در امور فنی پرسپولیس دیده نشد. این سؤالی بود که البته مجری برنامه در روبرادستی عجیب با هاشمیان از او نپرسید و در میان حرف‌های سرمربی پرسپولیس هم نکته‌ای نبود که در این باره توجیه‌کننده باشد.

وحید هاشمیان دو ساعت در برنامه زنده تلویزیونی حرف زد اما برآیند این حرف‌ها برای مخاطب هوادار پرسپولیس احتمالاً همان چیزی بود که میثاقی جایی در میانه برنامه به آن اشاره کرد. اینکه شما آدم خوبی هستید اما به درد این فوتبال نمی‌خورید. این نتیجه‌ای بود که احتمالاً باعث شده دل بسیاری از هواداران پرسپولیس برای هاشمیان بسوزد اما در کنار این دل‌سوزی هیچ کس با او همراه نخواهد شد چرا که توجیهات فنی‌اش به اندازه‌ای که باید برای ناکامی پرسپولیس قانع‌کننده نیست.

حالا شاید بسیاری روی ایسن نکته تأکید کنند که هاشمیان آنقدر اتوکشیده و منضبط و سلامت هست که با رندبازی‌های این فوتبال عینین نخواهد شد و به موقعیت نمی‌رسد اما آنچه امروز باعث شده تا او در پرسپولیس موفق نباشد چیزی ورای این مسائل است.

شکته مهم و تعیین‌کننده اینجاست که وحید هاشمیان به لحاظ فنی نتوانسته تیم خوبی بسازد و از زمانی که در اختیار داشته بهره درستی نبرده است هر چند عدم شناخت از قواعد و چهارچوب سیه فوتبال ایران هم در عدم موفقیتش بی‌تأثیر نبوده است.

هاشمیان در مقام سرمربی پرسپولیس چیزی برای بهبود شرایط تیم نسبت به فصل گذشته نداشت و حتی شرایط بدتر شد. این نکته‌ای بود که در تمام هفته‌های گذشته بخوبی حس می‌شد

● دلار ۹۳،۴۰۰ ● یورو ۱۰۸،۸۲۰ ● یوند ۱۲۵،۴۸۰ ● درهم ۲۵،۵۵۰ ● لیر ۲،۳۰۰ ● سکه ۴۵،۲۰۰،۰۰۰ ● ربع سکه ۲۶،۷۴۰،۰۰۰ ● سکه گرمی ۱۴،۸۰۰،۰۰۰ ● طلای ۱۸ عیار ۷،۵۹۰،۰۰۰ ● طلای ۲۴ عیار ۱۰،۱۰۰،۰۰۰ ●

روزنامه
دراقتصاد
www.marzeghtesad.ir

شنبه ۲۵ بهمن ماه ۱۴۰۴ • شماره ۸۶۱
www.marzeghtesad.ir

صاحب امتیاز: موسسه مطبوعاتی دانش پیام بامداد نوین

مدیر مسئول: ابوالفضل حمیدی

چاپ: جام جم

آدرس: تهران، بلوار مرداران، خیابان البرز ، البرزیکم، پلاک ۶

تلفن: ۰۲۱-۴۹۱۰۵۰۰۰

گستره توزیع : سراسری

شرکت توزیع : نشر گستر

امنیت غذایی؛ مرور یک تجربه

مرتضی اکبری- تجربه کشورهای جهان، فارغ از سطح توسعه یافتگی، نشان می‌دهد که حتی در پیشرفته‌ترین اقتصادها نیز همواره گروه‌هایی از جمعیت وجود دارند که به دلایل مختلف، از فقر در آمدی و بیکاری گرفته تا شوک‌های قیمتی، بیماری یا اختلال‌های نهادی، در تامین حداقل نیازهای غذایی خود با مشکل مواجه هستند.

سیاست‌های تثبیت امنیت غذایی در آمریکا

اگر امنیت غذایی یک ابزار تثبیت اجتماعی و اقتصادی در نظر گرفته‌شود، تجربه ایالات متحده آمریکا یکی از شفاف‌ترین نمونه‌های طراحی نهادی در این حوزه است. آمریکا کشوری است که از یک‌سو جزو بزرگ‌ترین تولیدکنندگان صادرکنندگان محصولات کشاورزی در جهان محسوب می‌شود و از سوی دیگر، همچنان با پدیده ناامنی غذایی در میان بخشی از جمعیت خود مواجه است. همین نکته، مبنای شکل‌گیری شبکه‌ای گسترده از سیاست‌های حمایتی غذایی شده که طی نزدیک به یک قرن، از یک پاسخ اضطراری به رکود بزرگ دهه ۱۹۳۰، به یکی از ستون‌های دائمی حمایت‌های دولت آمریکا تبدیل شده است. نظام حمایت غذایی ایالات متحده یکی از گسترده‌ترین شبکه‌های تامین امنیت غذایی در جهان است که تحت مدیریت سرویس غذا و تغذیه وزارت کشاورزی آمریکا (USDA-FNS) اجرا می‌شود. این منظومه مجموعه‌ای از ۱۶ برنامه مکمل را دربرمی‌گیرد که با هدف کاهش ناامنی غذایی، حمایت از اقشار کم‌درآمد و بهبود کیفیت تغذیه طراحی شده‌اند.

هسته اصلی این نظام، برنامه حمایتی تغذیه تکمیلی (SNAP) است که با اعتبار الکترونیکی خرید غذا، دسترسی خانوارهای کم‌درآمد به مواد غذایی اساسی را از بازار تضمین می‌کند و نقش مهمی در جلوگیری از تعمیق رکود دارد. همچنین، برنامه‌های تغذیه کودکان شامل ناهار و صبحانه مدرسه و تغذیه تابستانی، امنیت غذایی کودکان را با سیاست آموزش و سرمایه‌انسانی پیوند می‌زند. برنامه ANIC نیز به‌طور هدفمند زنان باردار، مادران شیرده، نوزادان و کودکان خردسال را پوشش می‌دهد و با تمرکز بر اقلام غذایی مشخص و آموزش سلامت، در پیشگیری از سوءتغذیه اولیه نقش دارد. برای سالمندان کم‌درآمد، برنامه CSFP از طریق توزیع بسته‌های غذایی عمل می‌کند و برنامه «شیر ویژه» خلأ تغذیه‌ای کودکانی را پوشش می‌دهد که خارج از سایر برنامه‌های زیرمجموعه مدارس است. در سطح تکمیلی، برنامه‌های اهدای غذا از طریق بانک‌های غذایی و کمک‌های اضطراری، نقش پشتیبان شبکه را در شرایط بحران ایفا می‌کنند. در کنار این‌ها، هزینه‌های اداری و کمک‌های منطقه‌ای سرزمین‌هایی مانند پورتوریکو و ساموآی آمریکا و نیز اعتبارات موقت ضدبحرانی مانند ARRA، اجزای نهادی این معماری را کامل می‌کند.

در منطق سیاستگذاری آمریکا، ناامنی غذایی نه‌به‌عنوان یک استثناء، بلکه به‌عنوان یک ریسک ساختاری در اقتصاد بازار آزاد تعریف می‌شود؛ ریسکی که می‌تواند از دل بیکاری، شوک‌های قیمتی، بحران‌های سلامت، نابرابری درآمدی یا حتی تغییرات جمعیتی ایجاد شود. پاسخ به این ریسک، ایجاد مجموعه‌ای از برنامه‌های حمایتی بوده که با وجود منطق اقتصادی و ابزار اجرایی متفاوت، هدف مشترک آنها تضمین دسترسی پایدار اقشار آسیب‌پذیر به غذای کافی، سالم و مغذی است.

یکی از نقاط قوت برنامه سرویس غذا و تغذیه ایالات متحده، دسترسی گسترده و شفاف به داده‌های دقیق و جزئی است؛ وب‌سایت این سازمان رابط کاربری سازمان‌یافته‌ای دارد که اطلاعات هر برنامه مثل اسنپ، WIC و مدارس را جداگانه ارائه می‌کند که شامل آمار ماهانه، محدودیت‌های درآمد و منابع، میزان کمک‌ها، گروه‌های سنی و شرایط خاص واجدین دریافت است. این دسترسی به داده‌های کامل، امکان تحلیل اقتصادی، پژوهش‌های اجتماعی و بررسی تاثیر برنامه‌ها را برای محققان و عموم فراهم می‌کند و شفافیت بالای آن یکی از ویژگی‌های شاخص

این رفتار نه «نظارت» است و نه «صیانت»

نام‌روایتگر داستانی عاشقانه و پرفراز و نشیب با بازی ترلان پروانه

و نوبد پورفرج است.

نخستین قسمت سریال «بلندخملر» به کارگردانی نرگس

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان تهران منتشر شده که

در آن سه‌اژام محتوایی برای این مجموعه از جمله عدم درج نام

سرویس غذا و تغذیه این کشور است.

بزرگ‌ترین برنامه حمایت غذایی

در قلب سیستم حمایتی آمریکا، برنامه کمک تغذیه تکمیلی یا «اسنپ» که بزرگ‌ترین برنامه حمایتی غذایی در ایالات متحده و یکی از گسترده‌ترین برنامه‌های رفاهی جهان است قرار دارد. اسنپ که پیش‌تر با عنوان «کوپن غذا» شناخته می‌شد، امروز به‌صورت اعتبار الکترونیکی (EBT) عمل می‌کند که ماهانه در اختیار خانوارهای واجد شرایط قرار می‌گیرد. این اعتبار صرفا برای خرید مواد غذایی مجاز است و امکان خرید الکل، دخانیات یا غذاهای آماده گرم را نمی‌دهد.

اما اهمیت اسنپ فراتر از کاهش گرسنگی است. این برنامه عملا به یک ابزار تثبیت‌کننده اقتصاد کلان تبدیل شده است. داده‌های سال‌های اخیر نشان می‌دهد اسنپ رفتاری ضدچرخه‌ای دارد؛ در دوره‌های رکود، افزایش بیکاری یا تورم مواد غذایی، پوشش و هزینه آن افزایش می‌یابد و در دوره‌های رونق، به‌طور طبیعی کوچک‌تر می‌شود. به همین دلیل، بسیاری از کارشناسان اسنپ را نوعی «بیمه بیکاری غذایی» می‌دانند.

واجدین شرایط دریافت اسنپ، خانوارهای کم‌درآمد ساکن ایالات متحده هستند که درآمد آنها کمتر از ۱۳۰ درصد خط فقر اعلامی است یا دارایی آنها کمتر از ۳۰۰۰ دلار باشد. همچنین دریافت‌کنندگان باید شهروند آمریکا یا غیرشهروند واجد شرایط(مانند ساکنان قانونی پس از ۵ سال) باشند. بزرگسالان توانمند ۱۸ تا ۶۴ سال باید حداقل ۸۰ ساعت در ماه کار کنند یا در برنامه‌های شغلی شرکت کنند، مگر در مواردی که باردار باشند، معلول باشند یا از کودک زیر ۱۴ سال مراقبت کنند. سالمندان، افراد دارای معلولیت، کودکان و برخی گروه‌های خاص از بخشی از این الزامات کاری معاف هستند.

در بازه زمانی ۱۲ ماهه (اکتبر ۲۰۲۴- سپتامبر ۲۰۲۵) اسنپ به‌طور متوسط حدود ۴۲،۱میلیون نفر را پوشش داده‌است. در همین دوره، هزینه این برنامه به حدود ۱۰۱،۶۷میلیارد دلار رسید؛ رقمی که بیش از ۷۱ درصد کل هزینه‌های فدرال حمایت غذایی را شامل می‌شود. این تمرکز بالا نشان می‌دهد دولت فدرال عملا ستون اصلی سیاست غذایی خود را بر ارائه یارانه مستقیم به خانوارهای کم‌درآمد بنا کرده است. از منظر اقتصادی، اسنپ یکی از کارآترین ابزارهای تحریک تقاضای داخلی نیز محسوب می‌شود. برآوردها نشان می‌دهد هر دلار هزینه‌شده در اسنپ بین ۱،۵ تا ۱،۷۹ دلار فعالیت اقتصادی ایجاد می‌کند، زیرا این پول مستقیما وارد فروشگاهها، زنجیره توزیع و تولید داخلی می‌شود. به بیان دیگر، اسنپ همزمان یک سیاست اجتماعی و یک سیاست اقتصادی است.

سرمایه‌گذاری برای نسل آینده

در کنار برنامه گسترده اسنپ، برنامه WIC اهداف کاملا متفاوتی را دنبال می‌کند. این برنامه به‌جای تمرکز بر کل خانوار، گروه‌های خاصی از جمله زنان باردار و شیرده، نوزادان و کودکان تا پنج سال را هدف می‌گیرد. منطق WIC مبتنی بر پیشگیری از سوءتغذیه، بیماری، اختلال رشد و هزینه‌های درمانی آینده است. WIC تنها یک برنامه توزیع غذا نیست، بسته‌های غذایی آن به‌طور دقیق بر اساس نیازهای تغذیه‌ای طراحی شده و شامل اقلامی مانند شیر، میوه، سبزیجات، غلات کامل و پروتئین‌های مشخص است. علاوه بر آن، خدمات مشاوره تغذیه، غربالگری سلامت و ارجاع به خدمات پزشکی نیز بخشی از این برنامه است. به همین دلیل، WIC بیش از آنکه یک ابزار حمایتی کوتاه‌مدت باشد، نوعی سرمایه‌گذاری بلندمدت بر سرمایه انسانی تلقی می‌شود. واجدین شرایط دریافت WIC شامل زنان باردار، زنان تا ۶ ماه پس از زایمان، زنان شیرده تا یک سالگی نوزاد، نوزادان و کودکان زیر ۵ سال (شامل فرزندان به سرپرستی گرفته شده) هستند که در ایالات متحده ساکن باشند، درآمد خانوار آنها حداکثر ۱۸۵ درصد خط فقر فدرال باشد یا در برنامه‌هایی مانند اسنپ، Medicaid یا TANF شرکت کنند، و نیاز تغذیه‌ای آنها توسط متخصص WIC تایید شود.در بازه زمانی ۱۲ ماهه (اکتبر ۲۰۲۴- سپتامبر ۲۰۲۵)، WIC به‌طور متوسط حدود ۸،۶۶میلیون نفر را پوشش داده‌است که بیش از نیمی از آنها کودکان هستند. بودجه این برنامه حدود ۷،۷۴میلیارد دلار بوده‌است که با وجود این که رقمی به‌مراتب کمتر از اسنپ است، اما اثرگذاری آن بسیار هدفمند است. ساختار هزینه‌ای WIC نیز معنادار است: حدود ۶۹ درصد صرف تامین مستقیم غذا و نزدیک به ۳۰ درصد صرف خدمات تغذیه‌ای، آموزشی و مدیریتی می‌شود. نکته قابل‌توجه این است که مطالعات نشان می‌دهد هر دلار هزینه‌شده در WIC حدود ۲،۴۸ دلار صرفه‌جویی در هزینه‌های درمانی ایجاد می‌کند. همچنین این برنامه به بهبود نتایج تولد، کاهش وزن کم هنگام تولد و بهبود رشد شناختی کودکان کمک کرده است. به بیان دیگر برنامه WIC فقر تغذیه‌ای فردا را کاهش می‌دهد.

سیستم هوشمند تامین امنیت غذایی آمریکا

آنچه منظومه حمایت غذایی آمریکا را به یک تجربه نسبتا موفق تبدیل کرده، نه صرفا حجم منابع مالی، بلکه منطق طراحی آن است. این نظام بر هدف‌گیری دقیق بنا شده‌است؛ هر برنامه گروه مشخصی را پوشش می‌دهد و از هم‌پوشانی هزینه‌ها یا توزیع بی‌برنامه جلوگیری می‌کند. حمایت غذایی در این چارچوب، نه یک سیاست عمومی مبهم، بلکه مجموعه‌ای از مداخلات تفکیک‌شده و مکمل است که به‌طور هم‌زمان به کودک، خانواده، سالمند و گروه‌های خاص پاسخ می‌دهد.

دومین عامل، تمرکز هم‌زمان بر حداقل‌کاری و کیفیت تغذیه است. سیاستگذار تنها به تامین کوتاه‌مدت غذا بسنده نمی‌کند، بلکه با ابزارهایی مانند WIC و استانداردهای تغذیه مدارس، امنیت غذایی را به سلامت عمومی میبهد، بلکه مجموعه‌ای می‌سازد. به همین دلیل، حمایت غذایی در آمریکا به‌تدریج از منطق خیریه‌ای فاصله گرفته و به بخشی از سیاست سلامت و پیشگیری تبدیل شده است.

سوم اتکای سیستم به داده، ارزیابی و بازنگری مستمر است. تخصیص منابع، طراحی مزایا و حتی اصلاح مقررات، بر پایه آمار فقر، بیکاری، قیمت غذا و مطالعات اثربخشی انجام می‌شود. برنامه‌ها ایستا نیستند؛ در برابر رکود، تورم یا بحران‌های غیرمنتظره، قابل‌تعدیل و بازطراحی‌اند و همین ویژگی، ظرفیت سازگاری سیستم را بالا برده است. چهارم، انعطاف اجرایی در چارچوب نهادی شفاف است. دولت فدرال قواعد و منابع را تعیین می‌کند، اما اجرا به ایالت‌ها سپرده شده‌است؛ ترکیبی که هم از تمرکزگرایی بهره‌رهنه جلوگیری می‌کند و هم امکان تطبیق با شرایط محلی را فراهم می‌سازد. ابزارهایی مانند اعتبار الکترونیکی خرید غذا نیز کرامت مصرف‌کننده و کارایی بازار را هم‌زمان حفظ می‌کنند. در نهایت، حمایت غذایی در آمریکا به‌طور آگاهانه با اقتصاد داخلی گره خورده است.

عکس نوشت

کار تون

کارگردان و تهیه‌کننده‌در نظر ریلپورد گرفته شده‌است. بر اساس مفاد این نامه، همچنین اعلام تاریخ انتشار در تبلیغات محیطی ممنوع و تنهااستفاده از عبارت «غزودی» مجاز دانسته شده‌است.در این نامه تأکید شده که ردهبندی سنی ۱۵+ سال نیز باید به‌صورت واضح در بیلبوردها قابل مشاهده باشد.

سکانس آخر سلبریتی معروف؟

ماجرای بازداشت بازیگر مشهور سینما

از دیروز تاکنون به موضوع مورد بحث مردم در جامعه تبدیل شده است. رئیس مرکز اطلاع‌رسانی پلیس تهران اعلام کرده که پلیس در این روند دخالت نداشته و بازیگر معروف به‌خاطر شکایت یک فرد حقیقی به‌عنوان متهم به مرجع قضایی احضار و سپس بازداشت شده است. صیخ دیروز خبر بازداشت یکی از مشهورترین بازیگران سینما و تلویزیون در این سال‌ها به مهم‌ترین موضوع صفحات مجازی تبدیل شد و آکشن‌های فراوانی به وجود آورد. ماجرای بازداشت این بازیگر مربوط به شکایت دختری ۲۰ساله است که هنرجوی بازیگری بوده و مدعی شده بازیگر معروف با وعده حضور او در پروژه‌های سینمایی او را فریب داده و آزار رسانده است. وی گزارش خیرانلاین، این دختر جوان در شکایت خود گفته است: «من یک بازیگر تازه‌کار هستم و از مدت‌ها قبل هنرجوی بازیگری بودم. رویای هنرپیشگی در سر داشتم تا اینکه در یک پروژه کاری با آقای سوپرستار سینما و تلویزیون آشنا شدم. او به من وعده داد و گفت می‌تواند من را وارد پروژه کاری کند. چند شب بعد به بهانه اینکه من را تا مسیری برساند، سوار ماشینش شده اما من طی مسافتی، منحرف شد و هرچه به او التماس کردم پیادهام کند، توجهی نکرد. بعد من را با اجبار به خانه‌اش برد و آنجا دست و پام را بست و به من تجاوز کرد.»

با ثبت این شکایت رسیدگی قضایی آغاز شد و پرونده برای رسیدگی به موضوع آذمریایی به دادسرای جنایی تهران و سپس به دادگاه کیفری یک استان تهران فرستاده شد. دیروز متهم به همراه شاکي در جلسه غیرعلنی تحقیقات دادگاه حاضر شدند و در پایان قرار وثیقه بازیگر معروف به قرار بازداشت تبدیل شد که او به این تبدیل قرار اعتراض کرد.

رئیس مرکز اطلاع‌رسانی پلیس پایتخت بعد از انتشار گسترده این خبر اعلام کرد این بازیگر توسط مقام قضایی بازداشت شده است. به گزارش ایسنا، سرهنگ بابک کجک‌شناس گفت: «پلیس در این دستگیری هیچ دخالتی نداشته است، چون به واسطه شکایت یک خانم با هویت مشخص، پرونده‌ای در دادگاه کیفری یک تهران تشکیل شده و متهم به ۹ بازپرسی احضار شده و بنا به تشخیص مقام قضایی، قرار بازداشت صادر شده و اکنون نیز تحویل مقام قضایی است.»

ماجرای پیگیری چنین پرونده‌هایی به حدود پنج سال پیش و در سال ۱۳۹۹ برمی‌گردد که به دنبال شکل‌گیری جنبش می‌تو، قربانیان تجزیه خود از آزارهای جنسی را به اشتراک گذاشته و نام‌های آشنایی از میان مردان عرصه سینما، تلویزیون، موسیقی و نقاشی مطرح شد. بعد از آن در سال ۱۴۰۱یک سینماگر زن روایتی از آزار یک بازیگر را تعریف کرد و همان موضوع باعث شد خیلی‌ها سکوت را بشکنند و به این ماجرا بپیوندند. تعدادی از زنان سینماگر روایت‌های مختلفی از آزار در سینما را بازگو کردند. در نهایت صدها نفر از زنان سینماگر، از جمله صدها بازیگر و کارگردان زن شناخته‌شده، در بیانیه‌ای با تأیید وجود خشونت علیه زنان در سینمای ایران، خواستار برخورد قانونی جدی با متخلفان شدند.

و واکنش به این بیانیه، خانه سینما و جامعه اصناف سینمای ایران نیز هر گونه خشونت به‌ویژه خشونت جنسی به هر شکل در صنعت سینما را محکوم کردند و خبر دادند که شسورای صیانت خانه سینما مسوول رسیدگی به اتهامات مرتبط با خشونت رفتاری در سینماست. در مقابل زنان سینماگر امضاکننده بیانیه، ساختار خانه سینما را فاقد استقلال لازم برای بررسی این موارد دانسته و در رای‌گیری، پنج سینماگر زن را برای تشکیل یک کمیته مستقل برای پیگیری مطالبات بیانیه و رسیدگی به موارد خشونت و آزار علیه سینماگران زن انتخاب کردند.

در میان انبوه واکنش‌هایی که بعد از بازداشت این بازیگر منتشر شده، برخی نوشتند از شنیدن چنین خبری شوکه شده‌اند و فکر می‌کنند ناگفته‌های زیادی وجود دارد، و برخی نیز نقدهای صریحی را به روند این بازیگر مطرح کردند.

در این میان مطلب محراب قاسمخانی، نویسنده، قابل‌تأمل است. او که نقش مستقیمی در ورود به عرصه بازیگری تجاوزه گروهی در است: «هن نگرام، اینکه می‌گویند سینما بی‌رحم است درواقع مخاطب سینما، بی‌رحم است و حالا باید بگویم که فضای مجازی از سینما هم بی‌رحم‌تر است.»

همچنین از دیروز سکانسی از بازی این متهم بارها بازنشر شد که در آن نقش یک بازیگر را بازی کرده است. داستان فیلم برگرفته از پرونده جنجالی تجاوزه گروهی در باغ‌های خمینی‌شهر اصفهان در سال ۱۳۹۰ است. در این پرونده ۶ مرد غریبه وارد یک مهمانی خانوادگی در باغی می‌شوند و پس از حبس کردن مردان، به زن تجاوزه می‌کنند. بازیگرس که قصد رسیدگی عادلانه به ماجرا را دارد، با ممانعت دادستان به سفارش شهرداری مواجه می‌شود که اعضای خانواده‌اش در این ماجرا مورد تجاوزه قرار گرفته‌اند و از ترس از دست دادن موقعیت خود اعضای خانواده‌اش را مجبور به رضایت می‌کند.

هفته هفدهم

لیگ برتر
والیبال: پیکان
تهران – شهداب
بزد

همایش بین‌المللی

فرصت‌های

سرمایه‌گذاری

راهگذرهای ریلی و

جاده‌ای